

జానపదగేయాలు

సేకరణ

సవ్యప్పగారి ఈరన్న

[మొలగవల్లి కొట్టాల]

పత్తికొండ-518 380

కర్నూలు (జిల్లా)

ప్రచురణ

కమలాకళానికేతన్

సాహితీసంస్థ - పత్తికొండ
కర్నూలు (జిల్లా) 518 380

ఆంధ్రప్రదేశ్

జానపద గేయాలు

సేకరణ : సవ్యస్పగారి ఈరన్న

కాపీలు : 1500

వెల : రూ. 15-00

1999 మే నెల

ప్రచురణ సంఖ్య : 8

పుస్తకములు వలయువారికి విరునామా

సవ్యస్పగారి ఈరన్న

15-58-C, S. R. పేట, పత్తికొండ.

కర్నూలు (జిల్లా) ఆంధ్రప్రదేశ్

కవర్ డిజైన్ : శ్రీ ఆర్. వద్మయ్య అలూరు (మండలం) కర్నూలు (జిల్లా)

ప్రింటింగ్ ప్రెస్ : శ్రీ కనకదుర్గా ప్రింటింగ్ ప్రెస్, గుంతకల్లు అంశతపురం జిల్లా.

పొట్టి శ్రీరాముల తెలుగు విశ్వ విద్యాలయము హైదరాబాద్ రూ. 2000/-లు
వారిచే ఈ పుస్తకమునకు ఆర్థిక సహాయము అందినది.

తెలుగు కళాసమితి కర్నూలు వారిచే రూ. 3000/-లు
ఈ పుస్తకమునకు ఆర్థిక సహాయమందినది.

కమలా కళానికేతన్

ఇ. బాలకౌండప్ప యాదవ్

అధ్యక్షులు

కమలా కళానికేతన్ సాహితీసంస్థ.

పత్రికాంధ.

కమలా కళానికేతన్ సాహితీ సంస్థ స్థాపించి యిప్పటికి 12 సంవత్సరాలు ఇంతవరకు అనేక కారక్రమాలను నిర్వహించడమే కాకుండా పుస్తక ప్రచురణ కూడా ఈ సంస్థ చేపట్టింది. లోగడ చాలా పుస్తకములను ప్రచురించాము. ఇప్పుడు ఈ జాన పద గేయాలను ప్రచురిస్తున్నాము.

సేకరించిన మిత్రులు శ్రీ నవ్వప్పగారి ఈరన్న అభినందనీయుడు. అనేక పల్లెలను తిరిగి ఎన్నో ఇబ్బందులను ఎదుర్కొని ఈ గేయాలను పుస్తక రూపంలో తీసుకువచ్చాడు. ఇందులో శృంగారం, భక్తి హాస్యం మొదలగు సన్నివేశాల గేయాలున్నాయి పూర్వం పల్లెల్లో యివే వినోద వస్తువులు దొమ్మరి ఆటలు, బుడుబుక్కల ఆటలు, జంగాలు, గొరవయ్యలు, గంగిరెద్దుల ఆటలు, తోలు బొమ్మల ఆటలు, వెక్క భజనలు. యిలావవావో అనాడు పల్లెల్లోవిరి విగావుండేయి.

అయితే మన ఈరన్న స్వయాన రయితగావున మరుగునపడిన గేయాలను వెలికితెచ్చి ఓరూపాన్నిచ్చి అవి సమిసిపోకు దానిలవారిని తాపత్రయపడి ఈ పుస్తకమును పాఠకుల చేతుల్లో పెట్టడము జరిగింది. పాఠకులు ఆదరిస్తారని, ప్రచురించిన కమలా కళానికేతన్ సాహితీ సంస్థను అశీర్వాదిస్తావని అశిస్తూ, మిత్రులు నవ్వప్పగారి ఈరన్న మరిన్ని రచనలను రచించి పాఠక లోకమునకు మరింత దగ్గరవ్వాలని కోరుకుంటూ భగవంతుడు అయురారోగ్యములను అందిజేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

బుధజనవిభేయుడు

విద్వాన్ ఇట్టం బాలకౌండప్ప యాదవ్

స్వస్థం : బెల్తోణ్

అయ్యారు [మండలం]

5-4-99

ఎం.ఎ.బి.ఇడి.,

తెలుగు పండిట్

వై. యం. కె. హైస్కూలు - అదోని.

మనసులోనిమాట

మిత్రుడు, సహృదయుడు, సాహితీ కృషీవలుడు అయిన శ్రీయుత పవ్వప్పగారి ఈరన్న గారు ఎంతోకాలము నుంచి, ఎంతగానో, శ్రమించి, వడరానిపాట్లతో, ఎన్నో యిబ్బందులను ఎదుర్కొని, పట్టువదలని విక్రమార్కునివలె అనుకున్న ధ్యేయాన్ని సాధించిన ధీరుడు. ఈతని మనోధైర్యము పట్టుదల ఎంతయు ప్రశంసనీయము.

“రంగయ్యమావా!” ఈయలపాటలో అమ్మాయి తనప్రేమను వెల్లవరిస్తూ, మెడలో తాళికట్టమనడము పవిత్ర సాంప్రదాయాన్ని తెలియజేస్తుంది. ‘రైతు’ కోలన్నపాటలో అదినండి అంతమువరకు రైతు శరీరకష్టముతో చెమటోడ్చి కట్ట కడపటికి ఏవో కారణములవల్ల, పాటవేతికి రాకపోవడముతో, ఎంతకఠినస్తుడికైనా కంటతడిపెట్టిస్తుంది. హృదయము ద్రవిస్తుంది. అర్భాటాన్ని తెలియజేస్తుంది రా పిల్ల పోదామా పాటలో తిరునాలకు జంటలు జంటలుగా పోవడము వారివారి అనుబంధ సంబంధాలకు మనోల్లాసాన్ని తెలియపరుస్తుంది. పెళ్ళి పాటలో మట్టాలరాక పెళ్ళి అర్భాటాన్ని కనుబరుస్తూంది పిల్లోడా వప్పట్ల పాటలో పెద్దలను కనుగప్పి, కోరికలు తీరగానే మగవానితో తిరస్కారానికి గురైన వడతి దీనావస్థ సమాజంలోని అన్య ప్రేమికులకు మంచి గుణపాఠము.

‘మానంది తిరునాల’ ఈయల పాటలో నురిది-వడినెతో వదినమ్మ ‘తల్లీ’ అంటూ కామముతో మూసుకొనిపోయిన కళ్ళను తెరిపించి బాగా బుద్ధివెప్పిన సంఘటన సమాజములో కొద్దిమందైనా నీతిమంతులైనారని తెలియజేస్తుంది. ఈమాదిరిగా సేకరించిన గేయాలలో వినోదము, విషాదము, వమత్కారము వగైరా కనుబరుస్తూ పాటల్లోనున్న సంస్కృతిని, పరిసరప్రాంతముల నాగరికతను తెలియజేస్తుంది.

ఈ యువకవి యొక్క మనోధైర్యము పట్టుదలను మరోసారి ప్రశంశిస్తూ, భగవంతుడు, అన్నివిధముల సహాయసహకారములు అందిజేస్తూ, ఆశీర్వాదించాలని మనసారా ప్రార్థిస్తున్నాను.

15-4-99

శ్రీయోబిలాషి

పి. రత్నాలుశెట్టి

కార్యదర్శి

అర్యవైశ్య కళ్యాణమండపం, పత్తికొండ పాకపేట.

అభినందనాశీస్సు

చిరంజీవి సవ్యస్థుగారి ఈరన్న కర్నూలు జిల్లా సరిహద్దులో సాగిస్తున్న విస్తరణ సాహిత్య కార్యక్రమాలు బహుదా ప్రశంసనీయాలు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగానున్న సారస్వత మూర్తులందరూ అతని కడులా కళానికేతన్ సంస్థ సేవల్ని విన్నవించలేదు.

కార్యకర్తగా మేరు శిఖరినందకపోయినా, కార్యకర్తగా అమర గంగా పవిత్ర స్నాన తృప్తిని కల్గిస్తున్నాడు. యస్ ఈరన్న నిరహంకారము, నిరాడంబరమైన మార్గంలో పయనిస్తూ పాఠశాలల్ని సహచరుల్ని ప్రభావితచేస్తున్న యిలాంటివారే మలినాటికి దైతాళి కష్టనమాక్రమిస్తారనడంలో అశ్చర్యంలేదు.

లోగడ తనదైన బాణిలో ఎన్నో రచనల్ని వెలికితెచ్చిన ఈరన్న ఈనాడు ఈ జానపదగేయ సంకలనాన్ని ఆంధ్రభారతికి కాన్క చేస్తున్నారు. వీటిని సేకరించడంలో నున్న శ్రమ, మర్మజ్ఞులకు విశదపరచనక్కరలేదు. ఇటువంటి జానపద గేయాలు నేటి చలనచిత్రాలెన్నో సజీవంగా వెలుగొందడంలో ప్రముఖపాత్ర పోషిస్తున్నాయి. ఈ సమున్నత స్థాయికి కరణభూతమైన ఈ జానపద గేయాల అజ్ఞాత రచయితలకు మాత్రం బుక్కెడు బువ్వగూడ దొరకడంలేదు. ఈ దుస్థితి తలపుకుంటే గుండె తరుక్కుపోతుంది. అన్నింటా రాజకీయాలు చోటుచేసుకుంటున్న దినాలివిమరి.

గ్రామీణులు శ్రమైక జీవన సౌందర్యం, యువప్రేమికుల ముగ్ధమనోహర మనస్తత్వం, రైతులు కనగొన్న ప్రకృతి హరస్యాల పరిశీలనలు మనస్సుకు హత్తుకునే జీవనాడిలాంటి భావమమైకంగా వర్వస్పూర్తితో గుండె చీల్చుకొని వచ్చే గానమాధుర్యాలు చవిచూడాలంటే జానపదగేయాల ప్రసంపముతో ఒక్క క్షణమైనా విహరించాల్సి వుంటుంది.

అరణ్య ప్రయాణంకొరకు ఒయాసిస్సులాంటి వీటిల కాన్కచేసిన చిరంజీవి ఈరన్నను మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తూ అశీర్వాదిస్తూ అతనిమేలు గోరేవారు, అతడిని ప్రోత్సహిస్తారని అశిస్తున్నాను.

ప్రికాశరావు

ప్రకాశ రావు

పెనుకొండ

22-3-99

ప్రిన్సిపాల్

ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల.

మనసులోనిమాట

మిత్రుడు, సహృదయుడు, సాహితీ కృషీవలుడు అయిన శ్రీయుత సవ్యసాచి గారి ఈరన్న గారు ఎంతోకాలము నుంచి, ఎంతగానో, శ్రమించి, పడరానిపాటలతో, ఎన్నో యిబ్బందులను ఎదుర్కొని, పట్టువదలని విక్రమార్కునివలె అనుకున్న ధ్యేయాన్ని సాధించిన ధీరుడు. ఈతని మనోధైర్యము పట్టుదల ఎంతయు ప్రశంసనీయము.

“రంగయ్యమావా!” ఈయలపాటలో అమ్మాయి తనప్రేమను వెలువరిస్తూ, మెడలో తాళికట్టమనడము పవిత్ర సాంప్రదాయాన్ని తెలియజేస్తుంది. ‘రైతు’ కోలన్నపాటలో అదినండి అంతమువరకు రైతు శరీరకష్టముతో చెమటోడ్చి కట్ట కడపటికి ఏవో కారణములవల్ల, పాటవేతికి రాకపోవడముతో, ఎంతకఠినస్థుడికైనా కంటతడిపెట్టిస్తుంది. హృదయము ద్రవిస్తుంది. అర్భాటాన్ని తెలియజేస్తుంది రా పిల్ల పోదామా పాటలో తిరునాలకు జంటలు జంటలుగా పోవడము వారివారి అనుబంధ సంబంధాలకు మనోల్లాసాన్ని తెలియపరుస్తుంది. పెళ్ళి పాటలో చుట్టాలరాక పెళ్ళి అర్భాటాన్ని కనుబరుస్తూంది పిల్లోడా చప్పట్ల పాటలో పెద్దలను కనుగప్పి, కోరికలు తీరగానే మగవానితో తిరస్కారానికి గురైన పడతి దీనావస్థ సమాజంలోని అన్య ప్రేమికులకు మంచి గుణపాఠము.

‘మానంది తిరునాల’ ఈయల పాటలో మరిది-వడినెతో వదినమ్మ ‘తల్లీ’ అంటూ కామముతో మూసుకొనిపోయిన కళ్ళను తెరిపించి బాగా బుద్ధిచెప్పిన సంఘటన సమాజములో కొద్దిమందైనా నీతిమంతులన్నారని తెలియజేస్తుంది. ఈమాదిరిగా సేకరించిన గేయాలలో వినోదము, విషాదము, చమత్కారము వగైరా కనుబరుస్తూ పాటల్లోనున్న సంస్కృతిని, పరిసరప్రాంతముల నాగరికతను తెలియజేస్తుంది.

ఈ యువకవి యొక్క మనోధైర్యము పట్టుదలను మరోసారి ప్రశంసిస్తూ, భగవంతుడు, అన్నివిధముల సహాయసహకారములు అందిజేస్తూ, ఆశీర్వదించాలని మనసారా ప్రార్థిస్తున్నాను.

15-4-99

శ్రీయోభిలాషి

పి. రత్నాలుశెట్టి

కార్యదర్శి

అర్యవైశ్య కళ్యాణమంటపం, పత్తికొండ పాతపేట.

నమస్సుమాంజలి

గత మూడేండ్లనుండి వీలుదొరికినపుడల్లా ఈ జానపద గేయాలును సేకరించి, భద్రపరచడము జరిగినది అన్నిటిని శుద్ధప్రతిని తయారుచేసి తెలుగు కళాసమితి కర్నూలు వారికి పో॥శ్రీ॥తె॥వి॥ విద్యాలయము హైద్రాబాద్ వారికి వంపగావూరు ఆర్థిక సహాయమందజేసెదమని తేఖలు వంపగా ఆచ్యుపని ప్రారంభించి, ఈ రూపమును చేకూర్చడమైనది. వారికి నా హృదయపూర్వక వందనాలర్పిస్తున్నాను.

అడిగినదేతడవుగా తమతమ అమూల్యాభిప్రాయములను అందజేసిన అందరికి పేరుపేరున నమస్సులర్పిస్తున్నాను. కవరుపేజీని శ్రీ యన్. రంగనాథ్ కంట్రాక్టర్ [మార్గముడికి] శ్రీ ఎ. జయచంద్ర సూపర్ వైజర్ పోస్టల్ డిపార్ట్ మెంట్ [అదోని] శ్రీ హెచ్. మారెప్ప డ్రాఫ్ట్ మెన్ పంపాయితీ రాజ్ డిపార్ట్ మెంట్ [అదోని] వీరలు ఏకమై ఆచ్యుకు సహాయమందించారు. వీరికి జీవితాంతము కృతజ్ఞతలర్పిస్తున్నాను. అంకితము అందుకున్న శ్రీ ఇ. వేంకటరామయ్యగారి కుమారులు శ్రీయుతులు డా॥ ఇ. మల్లికార్జున గౌడ్, M.Sc., M.Phil. Ph.D., రెక్టర్ గురుకుల జూనియర్ కాలేజి (బనవాళి) గారు ఇ. శ్రీనివాసగౌడ్, ఫారెస్ట్ డిపార్ట్ మెంట్ (అదోని) గారు తమ తండ్రికి అంకితమిచ్చి నందుకు అనందించి ఆర్థిక సహాయమందజేశారు. అలాగే శ్రీయుతులు ఇ. కుమార స్వామి గౌడ్, ఇ. సంజయగౌడ్, పి. రత్నాలుశెట్టి, ఇ. చంద్రశేఖర్ గౌడ్ గారలకు నా హృదయ పూర్వక వందనాలర్పిస్తున్నాను.

కర్నూలు జిల్లాలో కవితా పితామహులుగా వెలుగొందుచూ అహర్నిశలూ సాహితీ సేవకులను [యువకులను] అదరించి సాహితీ లోకానికి పరిచయముచేస్తున్న శ్రీ హెచ్. హీరాలాల్ [రిటైర్డ్ హిందీ పండిట్] గారికి ప్రత్యేకంగా అభినందనలర్పిస్తున్నాను. నా సాహితీ సేవకు చేదోడువాదోడుగా వుంటూ ఏసాహితీ కార్యమునైనను ముందుకు నడిపించి జయప్రదంచేస్తున్న పత్రికొండ సాహితీ అభిమానులందరికి ముఖ్యంగా సహృదయులు స్నేహశీతురు శ్రీ కె. సత్యనారాయణ [టీచర్] గారికి నానమస్సులర్పిస్తున్నాను.

పుస్తకమును అచ్చుచేసి మీ ముందుంచిన శ్రీ కనకదుర్గా ప్రింటింగ్ ప్రెస్ వారికి నా కృతజ్ఞతలందజేస్తున్నాను.

‘ జాణ ’ పదం!

సహజసౌందర్యం జాలువారుతూ, జనజీవన స్రవంతి గలగలల అయగతులు శ్రవణప్రేయంగా సాగుతుంటాయి జానపదగేయాల్లో.

విరంజీవి సవ్వప్పగారి ఈరన్న కృషిప్రశంసనీయం. జనజీవనానికి ప్రతిబింబాలైన జానపదగేయాలను సేకరించి, యీరీతిగా ప్రచురించడం సామాన్యమైన విషయంకాదు. ఎంతో ప్రయాస! జనంలోకి వెళ్ళి, బలవంతంగా వారివేత పాడించుకొని ఆ యాసను చెడకుండా జాగ్రత్తగా వ్రాసుకొని, పుస్తకరూపం కల్పించడం గొప్పపని.

పూర్వం కవీలవదాలు, వినరాతిపాటలు, కలుపుపాటలు, వీలపాటలు యిత్యాదులు విశేషంగా వుండేవి. వ్రస్తుతం యంత్రయుగం యాంత్రిక జీవితంకావడంతో అవన్ని వినిపించడంలేదు. నాడునేడు విరివిగా పాడుకొనే జానపదగేయాలు కోలాటం పాటలు మాత్రమే! వీటినే కోలన్నపాటలు అనికూడా అంటారు.

ఇందులో మన ఈరన్న సేకరించినవి అత్యధికభాగం కోలన్నపాటలే! మిగిలినవి ఒకటిరెండు కల్లముపాటలు, మూడున్నాళ్ళు ఈయలపాటలు, పదిబప్పట్లపాటలు పల్లెల్లో నేటికి రాత్రిపూట కోలాటం వేస్తుంటారు. చూడటానికి-వినడానికి మహదానందంగా వుంటుంది. ఏది ఏమైనా, మన ఈరన్న మౌఖిక గేయాలకు ముద్రణ భాగ్యం కల్పించడం, ముదావహం! సమాజ సంహారంచేసి, ఇంకా ఇటువంటి సత్కార్యాలను మరెన్నో సాధిస్తూ, ప్రజారచయితగా పలుకృతులు వెలయించి, దిన దిన ప్రవర్ధమానం కావాలని నానభాకంక్ష.

జానపదం-జాణపదంగా ప్రతినోట తేనెలతేటల మాటలతో జాలువారి. శ్రమ జివుల కష్టాలను మరిపించడమే కాకుండా, సర్వజనులను మురిపించాలి, మైమరపించాలి.

శుభమ్ భూయాత్!

లిటిల్ ఫ్లవర్

అనంతపురం 21-3-99

- ఏలూరు యంగన్న

కవితన దాదన చిన్నయ్య
విశ్రాంతి అంధ్రోపాధ్యాయులు
గుంతకల్లు.

అభినందనము

గ్రామీణులు పాడుకొను పాటలే “జానపదగేయాలు” వీని సృష్టికర్త ఎవరో, ఇవి ఏ గ్రామమున పుట్టినవో ఎవ్వరికీ తెలియదు. ఇవి బాల, స్త్రీ, శ్రామిక, శృంగార, వివాహాది వివిధ గేయాలుగా వర్గీకరింపబడ్డవి. డా॥ బిరుదరాజు రామరాజు గారివంటి గారు శ్రమకొర్చి జానపదగేయాలను సేకరించి, ప్రచురించిరి. కడప అకాశవాణి కేంద్రమున అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ డైరెక్టర్ గా పనిచేస్తున్న శ్రీ అరివీటి శ్రీనివాసులుగారు ఈ గేయాలను వంపాచించుటయేగాక వారు శ్రావ్యముగా పాడి రేడియో శ్రోతలను అలరించుచు మన్ననలందు విషయము అందరికీ విదితమే.

శ్రీ సవ్యసాచి ఈరన్న గారు పత్తికొండ వాస్తవ్యులు వీరు శ్రీకమలాకళానికేతన్ అను సంస్థను స్థాపించి, దాని బాధ్యతలను అధికారములను తమ భుజస్కందములపై నిలిపి అనేక సాహితీ కార్యక్రమములను నిర్వహిస్తూ కవివంశిత ప్రజల అదరాభిమానములను చూరగొనుట యంతయు హర్షనీయము వీరి కలము ఎన్నో రచనలను రూపొందించినది. వీనిలో కొన్ని ముద్రితములు కొన్ని అముద్రితములు అంద్రరాష్ట్రము నందలి పెక్కు సంస్థలును ఢిల్లీ డా॥ బి. ఆర్. అంబేద్కర్ సాహితీ అకాడమీలును ఈరన్న గారిని సన్మానించి తమ విజ్ఞతను ప్రకటించుకొన్నవి.

రాయలసీమ ప్రాంతమునకు చెందిన జానపద గేయాలను శ్రీ ఈరన్న గారు సేకరించి, పుస్తకముగా చేర్చి, అచ్చు వేయించిరి. ఎన్నో అశలుచూపి, తనతో అక్రమ సంబంధము పెట్టుకొనుటకు పురికొల్పజూచిన తనవదినె దుష్ప్రయత్నమును బండించిన మానందిరెడ్డి మనోనిగ్రహమును ధర్మవత్తనమును వ్యక్తీకరించు గేయము యిందున్న పాటలన్నింటికీ తలమానికము. తనమెడలో తాళికట్టమని తనరంగయ్య మామను ప్రాధేయపడుతుంది ఒక కన్య కానీ, అతని అభిప్రాయము ఏదో అగేయం మనకు చెప్పదు. ద్వంద్వార్థ స్ఫోరకములై శృంగార రసావధిని దాటుపాటను లేకపోలేదు. ఈ పొత్తమున అధ్యాత్మిక గేయాలుకూడా శ్రీ ఈరన్న కవిగారితో చెలిమిచేసి ఈ పుస్తకములో స్థానము కల్పించుకొన్నవి. ఈ జానపదగేయాలు పల్లెటూరి వారిబహువిధ జీవన పద్ధతులకు అద్దము పట్టునను అంశము మనము గమనింపగలము.

నవనాగరికతా ప్రభావమున గ్రామీణ విశిష్ట కళా సంస్కృతికి దుర్భ్రతి పట్టుతో వసీయము. జానపదగేయ రత్నఖను లెక్కడెక్కడ వున్నవో పరిశోధించి శ్రవ్య అ రత్నములను బయటకుతీయ ప్రయత్నించు సాహితీ సేవాతత్పరులు కొందరుండుట ముదావహము. వీరిలో శ్రీ సవ్యసాచి ఈరన్న కవిగారు ఒకరు. వీరికి భగవంతుడు దీర్ఘారారోగ్య భాగ్యములను ప్రసాదించుగాక.

ఇట్లు

బుధజనవిధేయుడు

అధిప్తాయము

శ్రీ సవ్యస్థగారి ఈరన్న నాకు పదునాలుగేండ్ల నుండి తెల్పు, వెన్న లాంటి మనసు. స్వచ్ఛమైన నదీజలంలాంటి వాడు, కల్లా కపటం తెలియని అమాయకుడు మీదు మిక్కిలి సాహితీ వ్యాసంగంలో తీరికలేని కృషివలుడు.

కవితా ప్రపంచంలో తనదైన శైలిలో కవితలు రచిస్తూఉంటాడు ఇప్పుడు జానపద రంగంలో చేయి అద్దినాడు. గ్రామీణ భారతంలోని సంస్కృతికి అద్దం పట్టే జానపద గేయ ముత్యాలను వెలికితీసి ప్రచురింపబూనుకొనడం నిజంగా శ్లాఘనీయమే. ఇప్పటికే ఈ రంగంలో ఎందరో కృషిచేసి వున్నారు. శ్రీ ఈరన్న సేకరించివ గేయాలు రాయలసీమలో రకరకాలుగా మార్పు చెంది యున్నాయి. కర్నూలు ప్రాంతపు గేయాలను పొత్తంలో భద్రపరుస్తున్నాడు మన సవ్యస్థ గారి ఈరన్న చిన్న ప్రయత్నమైననూ ఇది మరి కొంతమంది సేకరణ కర్తలకు స్ఫూర్తినిస్తుందనడంలో ఏ మాత్రం సందేహం లేదు మా సవ్యస్థగారి ఈరన్న అభినందనీయుడు.

ప్రేమతో

ఆరిపీటి శ్రీనివాసులు

అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ డైరెక్టర్

అకాదమి

కడప

5-2-99

ఆశీస్సు

విరంజీవి సవ్యస్పగారి ఈరన్న కృషీవలుడు, నిత్యం సాహితీ క్షేత్రంలో నంబరిస్తూ ఏదోవొక కావ్యమును ప్రవేశపెడుతూనే వుంటాడు. “పొట్టివాడైన గట్టివాడన్నట్లు” సవ్యస్పగారి ఈరన్న పొట్టివాడేకాకుండా-కుంటివాడుకూడా, అయినా శ్రమకు ఫలితము అశించకుండా శ్రమిస్తూనే వుంటాడు. ఫలితము దైవ నిర్ణయమంటాడు.

పత్రికొండకు వచ్చి 15 వం॥లైనది. అప్పటినుండి ఎన్నో అవధానాలు. కవి సమ్మేళనాలు, ఉపన్యాసాలు, ఏర్పాటు చేశాడు. ఇతర ప్రాంతాలకు వెళ్ళి పథలను నిర్వహించాడు. కమలా కళా నికేతన్ సాహితీ సంస్థను స్థాపించాడు. ఆ సంస్థ ద్వారా ఎన్నో సాహితీ కార్యక్రమాలను నిర్వహించాడు.

ఇప్పుడు వివిధ ప్రాంతాల జానపద గేయాలను సేకరించి, పుస్తకరూపంలో తీసుకురావాలని ప్రయత్నించి సఫలీకృతుడయ్యాడు. ఈ పొత్తమును కీ॥ శే॥ ఇ. వెంకటరామయ్య గారికి అంకితమివ్వడము ముదావహము.

ఇలాగే మరిన్ని కావ్యాలను రచించి సాహితీ లోకానికి ఎవరేని సేవచేస్తు జీవితాంతం సాహిత్యంలోనే మునిగి తేలాలని అరక్షిద్దిస్తున్నాను.

పి. అయ్యప్పరెడ్డి

మాజీ సర్పంచ్

ఈ జానపద గేయాల ముద్రణకు
ఆర్థిక సహాయమందించిన దాతలు

శ్రీ పొట్టి శ్రీరాముల తెలుగు విశ్వవిద్యాలయము
హైదరాబాదు

తెలుగు కళాసమితి కలెక్టర్
కర్నూలు.

శ్రీ P. రత్నాలు శెట్టి
పాతపేట, పత్తికొండ.

శ్రీ E. మల్లికార్జున గౌడ్, M.Sc., M.Phil., Ph.D.,
నేలకలమర్రి.

శ్రీ E. శ్రీనివాస గౌడ్
ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్, నేలకలమర్రి.

శ్రీ E. కుమారస్వామి గౌడ్
వైస్ ప్రెసిడెంట్ దేవనకొండ మండలం.

శ్రీ E. సంజయ్ గౌడ్
మాజీ వి. ఎ. ఓ నేలకలమర్రి.

శ్రీ E. చంద్రశేఖర్ గౌడ్
నేలకలమర్రి.

శ్రీ A. జయచంద్ర
పోస్ట్ డిపార్ట్మెంట్, అదోని.

శ్రీ H. మారెప్ప
వర్క్ ఇనిస్టిట్యూట్ పంచాయితీరాజ్, అదోని.

శ్రీ N. రంగనాథ్
కంట్రాక్టర్, అదోని.

అంకితము

విశాల హృదయులు

డా॥ శే॥ ఇ. వేంకటరామయ్యగారికి

— సవ్యప్రగారి ఈరన్న

శ్రీ శే॥ E. వేంకటరామయ్య గారిపై గేయము

వినరండయాబాబు! - వినరండయా
 తలమర్రి అధినేత - గాధలెన్నెన్నో ॥వి॥
 కనరండయాబాబు! కనరండయా!
 వేంకటరామయ్య - గుణగణాలెన్నెన్నో ॥క॥
 కర్నూలు జిల్లాలో - దేవు కొండమండలాన
 నేలతల ప్రేసంట - అతి చిన్నపల్లెనంట
 అన్ని కులములకంట - నిలయమ్మేనంట
 బీదసావలకంట - పెద్దదిక్కేనంట ॥వి॥
 పాడి పసుపులతోటి - పసిడివంటలతోటి
 నేలతల మర్రి - నెగడుచుండెనయా!
 పండుగలు పబ్బములు - ఉరుసులు ఉత్సవాల్
 ఏటేటఘనముగా - జరుగుచుండెనయా! ॥వి॥
 చదువుకున్నవాడంట - విద్యుత్ బెలిఫోన్ ఫోన్స్టాఫీనంట
 స్కూలుబిల్డింగంట - పంచాయితీబిల్డింగంట
 అన్ని వ సతులంట అవల్లెకు సేసెనంట
 జిల్లాకలెక్టరంట - ఐడవేల్ బహుమతిచ్చేనంట ॥వి॥
 ఊరికి ఉత్తరాన వెలుపు నేత్రవ్వింబె
 డక్షిణ భాగాన బాటనేవేయింబె
 పడమటరిశనుండి - కూరుపుపల్లెలకు
 ఎల్లబస్సునంట - రప్పించెనంట ॥వి॥
 తిప్పకల మర్రిలో - చైరవకుంటలో
 కారు వీకటినంత - కడతెచ్చెనంట
 దీపాలవెలుగులను - తెప్పించినాడంట
 చదువులకల్గికి - పీఠమేసెనంట ॥వి॥
 శ్వేతవస్త్రాలెపుడు - ధరియింపవాడంట
 స్వేచ్ఛాజీవితం - గడిపినవాడంట
 అవినీతి ఆక్రమా - టంబనివాడంట
 చుటుముట్టుపల్లెలకు - సూర్యుడేనంట ॥వి॥
 అనందనిలయాన - కారువీకటిలోన
 అదర్శమూర్తిని - సౌజన్యరూపిని
 అక్కట! మిత్తి - కబళింబిందయా!
 నేలతలమర్రి - నిలపింబిందయా ॥వి॥

నవ్వుపూరి ఈరన్న

నా జీవన జ్యోతి

నా హృదయఫలకముపై
మరువలెనిమమతనుమలచి
చిరునవ్వుచిందిస్తూ
నన్నుముందుకునడిపిస్తున్న
చిరంజీవికమలాదేవి

సవ్యప్రగారి ఈరన్న

శ్రీరామరామ ! (కోలన్నపాట)

శ్రీరామరామ	-	కోదండరామ	
శ్రీరామరామ	-	పట్టాభిరామ	॥ శ్రీరామ ॥
ఉయ్యాలకంబాలమీద	-	ఉరుపేరేమిరా	
కన్కపీటలమీద	-	కరణం పెరేమిరా	
రత్నాల కుర్చీలమీద	-	రాజుపేరేమిరా	
రచ్చాకట్టలమీద	-	రైతుపేరేమిరా	॥ శ్రీరామ ॥
కొమ్మనిమ్మవంటి	-	కొడుకుపేరేమిరా	
ఏగండ్లపచ్చపసుపు	-	క్వాల్లిపేరేమిరా	
హద్దూడురత్నాలు	-	అల్లునిపేరేమిరా	
కూర్చున్న ముత్యాలు	-	కూతురుపేరేమిరా	
మజ్జిక్కాయి	-	మాత్రిక్కాయి మనిమినిపేరేమిరా	శ్రీరామ
ఉయ్యాలకంబాలమీద	-	ఉరుమగ్గలిరా	
కన్కపీటలమీద	-	కరణం రుద్రప్పరా	
రత్నాల కుర్చీలమీద	-	రాజు కేశ్వరెడ్డిరా	
రచ్చాకట్టలమీద	-	రైతు రామన్నరా	॥ శ్రీరామ ॥
కొమ్మనిమ్మవంటి	-	కొడుకు సుంకన్నరా	
ఏగండ్ల పచ్చ పసుపు	-	క్వాల్లి ఈరమ్మరా	
హద్దూడు రత్నాలు	-	అల్లుడు పెర్లయ్యరా	
కూర్చున్న ముత్యాలు	-	కూతురు తొలిశమ్మరా	
మజ్జిక్కాయి - మాత్రిక్కాయి	-	మనమడుసిక్కన్నరా	
మలిగేల్ని రాజ్యమేలు	-	మమాదొంబిరలురా	॥ శ్రీరామ ॥

రంగయ్యమావా! (ఊయలపాట)

చక్కనైన విన్నదాన్ని	-	చుక్కబొట్టుపెట్టుకొని	
సిలకసిరకట్టుకోని	-	కావురైకతొడుక్కోని	
మొక్కజొన్న తోటకాడ	-	కలుపు మొక్కలేరు తుంట	
పక్కజేరరావేమిరా	-	రంగయ్యమావా	
పలుకరించిపోవేమిరా	-	రంగయ్యమావా	॥చక్క॥
ఈడుజోడుకుదిలెనంటు	-	ఊరివాడపలికెనంట	
మనువాడరావేమిరా	-	రంగయ్యమావా	
తాళికట్టరావేమిరా	-	రంగయ్యమావా	॥చక్క॥
నన్ను చూచికుట్టకారు	-	కొంటెచూపులువిసురుతారు	
నీగుండెలోనగూడుకట్టి	-	రంగయ్యమావా	
అగూడులోన నేనువుంట	-	రంగయ్యమావా	॥చక్క॥
నీవు చూచేచూపులాకు	-	నీవు పలికే పలుకులాకు	
నా మనసుపుల కరించురో	-	రంగయ్యమావా	
నామేనుజలదరించురో	-	రంగయ్యమావా	॥చక్క॥
నేను నిన్నుకోరుతుంటె	-	ఒక్కమాటపలుకలేవు	
నీ గుండె బింద్రెపోయెనా	-	రంగయ్యమావా	
నీమొండి తనము మానరో	-	రంగయ్యమావా	॥చక్క॥
నీవునన్ను మనువాడకుంటె	-	నామెడనతాళికట్టుకుంటె	
ఇహమువదలివేతురో	-	రంగయ్యమావా	
నా శవమునీకుదక్కురో	-	రంగయ్యమావా	॥చక్క॥
పెద్దవారు అడ్డమొస్తే	-	బుద్ధిచెప్పిగద్దెడింపి	
అక్షింతలోవేయమందుమురో	-	రంగయ్యమావా	
అలమగలై నిలిచిపోదుమురో	-	రంగయ్యమావా	॥చక్క॥

రైతు (కోలన్నపాట)

కారైలన్నీ వచ్చిపోయె	-	వానదేవుడు రాకపోయె	
రైతు బాధలు చూడరో	-	రంగు రాజుల చెంచయా	
బతికేటి విధముచూపరో	-	రంగు రాజుల చెంచయా	కారై॥
విత్త నాలు వొలుచుకోని	-	ప్యాడ ఎరువు కలుపుకోని	
దిగులుతో వున్నాడురో	-	రంగు రాజుల చెంచయా	
కష్టాలు ఎటుల తొలగురో	-	రంగు రాజుల చెంచయా	కారై॥
అప్పులేమొ పెరిగిపోయె	-	ముప్పులేమొ తప్పవాయె	
కరవు రక్కసి కసిగనవ్వె	-	రంగు రాజుల చెంచయా	
కాపాడు నాథుడెవడురో	-	రంగు రాజుల చెంచయా	కారై॥
వసులుమేత లేకపోగ	-	సంతలోన అమ్మబోతె	
కసాయివాడు కానుకడిగె	-	రంగు రాజుల చెంచయా	
ఇవిఏటి బతుకులు చెప్పరో	-	రంగు రాజుల చెంచయా	కారై॥
రైతే రాజు అన్ననూక్తి	-	నీటిమీద రాతలాయె	
గాలిబుడగ జీవితానికి	-	గాలిమేడలు ఎలరో రంగురాజుల చెం	
బతుకేటి విధముచూపరో	-	రంగు రాజుల చెంచయా	కారై॥
ఎవడా మాతోవన్నడంట	-	ఏదా మాకు బేస్తాడంట	
వట్టిమాటలు నమ్మకుంటిమిరో	-	రంగు రాజుల చెంచయా	
కుప్పకూలిపోతిమిరో	-	రంగు రాజుల చెంచయా	కారై॥

పెదబోడి పెండ్లిరా

పెదబోడి పెండ్లిరా

పెదబోడి పెండ్రీకి

మూడు శేర్లొ డురా

॥ ६ ॥

మూడు శేర్మీసా

మూడుశేర్ల డాక్కు

మూనూ, రాకెండ్లరా

॥ २ ॥

మూనూ, రాకెండురా

మూన్మూ రాకెండ్డుతు

నూరు చొట్టలురా

112

నూరు చొట్టలురా

దంచగ బెరగంగ

మూడు గిద్దలాయెరా

॥ ८ ॥

మూడు గిద్దలాయెరా

తూర్పుపాన మట్టాలు

తూరితూరి వచ్చి

1129

తూరితూరి వచ్చి

పడమటాన చుట్టాలు

పారిపారి వచ్చిరి

పారిపారి వచ్చిరి

ఉత రాన చుట్టాలు

ఉరికురికి వచ్చి

ఉరికురికి వచ్చి

దక్షిణాన చుట్టాలు

దడదడా వచ్చిరి

దడదడా వచ్చిరి

ఒక్కొక్క చుట్టానికి

వాక్కొక్క మెతుకురా

వంకాయ పరకరా

విడనన, పంపరా

డా.గుమ్మపేట

వీగుడా భీమయ్య

తోటకొనిపోరాద

వీగుడా తోకయ్య

వీగుడా తో కయ్య

ఎ ద్దు లు (కోలన్నపాట)

ఎద్దులెద్దులు పోట్లాడంగ	-	మద్దికేరీ మాట్లాడంగ	
తల్లి చచ్చిన పుల్లకోడెరా	-	నా సామి రంగ	
పులితోన జూదమాడెరా	-	నా సామి రంగ	॥ఎ॥
కొండకింద కోడెలమంద	-	పులిరాజు పొంచిజూచి	
దాగిదాగి దగ్గరకొచ్చెర	-	నా సామి రంగ	
వొదిగివొదిగి వొద్దికొచ్చెర	-	నా సామి రంగ	॥ఎ॥
పులిరాజు దగ్గరరాగ	-	కోడెదూడ దుగ్గినలేచెర	
కాలుదువ్వి లంకెవేసెర	-	నా సామి రంగ	
పులిరాజు మల్లిపోయెర	-	నా సామి రంగ	॥ఎ॥
పుట్టిందేమొ మద్దికెర	-	పెరిగిండేది పెరవల్గ్రామం	
పెరవల్గ్రామ రంగస్వామిరా	-	నా సామి రంగ	
పుల్లగానికి తోడునిలిచెరా	-	నా సామి రంగ	॥ఎ॥
పన్నెండువార్ల దూలమేసి	-	పుల్లిగాడిని కాడగట్టి	
పుల్లగాని పేరుదలచిరి	-	నా సామి రంగ	
పన్నెండువార్ల పారగుంజెరా	-	నా సామి రంగ	॥ఎ॥
చుట్టుముట్టు పల్లెలెల్ల	-	చూడవచ్చిన జాణలెల్ల	
పుల్లగానికి మల్లెలేసిరి	-	నా సామి రంగ	
పుల్లగానికి దండలేసిరి	-	నా సామి రంగ	॥ఎ॥

మతితప్పి కంసలి (కోలన్నపాట)

మతితప్పి కంసలి - మతితప్పి కంసలి
 మద్దిచెట్టు నరకంగ - మానులోవుందన్న పాము
 మానువూడలో వుందన్న పాము
 యాడవుండెనన్న పాము
 బల్ ఎక్కువైన నాగుంబాము ||మతి||

తూరుపు దేశాన - తూరుపు దేశాన
 తుమ్మ కొమ్మలమీద - పారాడుతుండెన్న పాము
 అది దాగాడుతుండెన్న పాము ||మతి||

పడమట దేశాన - పడమట దేశాన
 మద్ది కొమ్మలమీద - పారాడుతుండెన్న పాము
 అది తూగాడుతుండెన్న పాము ||మతి||

ఉత్తర దేశాన - ఉత్తర దేశాన
 వట్టి కొమ్మలమీద - ఈగాడు తుండెన్న పాము
 అది తేలాడు తుండెన్న పాము ||మతి||

ఏడాది కొక్కడినం - ఏడాది కొక్కడినం
 నాగుల చవితిన - నాట్యమాడె నన్న పాము
 అది ఏడు సీరసుల నాగుంబాము ||మతి||

నాగుల చవితిన - నాగుల చవితిన
 పాలు తాగి వచ్చి - పారాడు తుండెన్న పాము
 అది దోగాడు తుండెన్న పాము ||మతి||

బాపురే (కోలన్నపాట)

బాపురే బనగానపల్లి - బాపురే బనగానపల్లి
 బనురుగా వంద్యాల సీమ - గాజులంగడి గోలుకొండన్న
 ఓరోబిలేళ! దేవుడెసిన ప్రీతి కొండన్న

బాపు॥

ఓబులేశుని గుడికాడ - ఓబులేశుని గుడికాడ
 వొంగి గడ్డి కోయబోతె - వొంగిలికాడు ఓబులేశుడు
 వొంచి గడ్డికి సుంకమడిగన్న - ఓ! రోబిలేళ!
 వొంచి గడ్డికి సుంకమడిగన్న

॥బాపు॥

ఉంగరాల ఉలుపు వేసు - ఉంగరాల ఉలుపు వేసు
 జంగిడాపులు కలిశిమేళన్న - ఓ! రోబిలేళ!
 జంగిడాపులు కలిశిమేళన్న
 విలకబెద్దుకు దెబ్బ తగిలెన్న
 ఓ! రోబిలేళ! జంగిడాపులు ముండమోసన్న

॥బాపు॥

ఎనుగెద్దుగుంట మీద - ఎనుగెద్దుగుంట మీద
 ఎండ్రకాయ బుడిగిబోసి - బూదిరేసు గుండ్లనడుమన్న
 ఓ! రోబిలేళ! పాపురేళ్ళు పంతమాడెన్న

॥బాపు॥

రా పిల్ల పోదాము (కోలన్నపాట)

రా పిల్ల పోదాము - రంగస్వామి తిరునాల

అరె-రా పావ్ పోదాము - రంగస్వామి తిరునాల

॥రా॥

నీకు నాకు భేదం లేదు - ఏటిగట్టున సుంకంలేదు

రా పిల్ల పోదాము రంగస్వామి తిరునాల

॥రా॥

కట్టిండేది కావు వీర - తోడిగిండేది కావు రైక

తొమ్మిది మూళ్ళ వన్నె వీర - ఎద లెట్టా కనిపించె

సోకిదారి పాపమ్మ నీ తొడలెట్ట కనిపించె

సోకిదారి పాపమ్మ

॥రా॥

ఎక్కిండేది పలకల బండి

తాగిండేది - తాటికల్లు

నీ వెక్కడికి పోతావు

సోకి దారి పాపమ్మ

నన్నొడిలి పోతావా

సోకి దారి పాపమ్మ

॥రా॥

కోలన్న - కోలన్న - కోలన్న - బాగెయ్యర కోలన్న

పెత్తనం పోయిరి - పెదతూరికి

మాట యిచ్చిరి - మలిగేలికి

అకులి బంబిరి - అదోనిలో

తాంబ్లం పెట్టిరి - తాడిపత్రిలో

మూర్తం కట్టిరి - ముంత మడుగులో

॥కో॥

సంత చేసిరి - సంగన కల్లులో

పందిరేసిరి - పంది కొనలో

పెండ్లి చేసిరి - పెండెకల్లులో

॥కో॥

తలబలబడెను - తలగడ్డోనులో

బంతి జరిగెను - బసాపురంలో

వక్క లిచ్చిరి - వజ్రకరూరులో

అకు లిచ్చిరి - అప్పేరిలో

॥కో॥

మెరవణి తిప్పిరి - మిడతనూరులో

ఏగిరాలాయెను - ఎలిగేరిలో

నలగ బెట్టిరి - నలగడ్డిలో

కునన బెట్టిరి - కుంకనూరులో

పాటలు పాడిరి - పగిడి యిలో

ఒకటి చేసిరి - వగరూరులో

గర్భిణి అయెను - గడేకల్లులో

తీర్థ మాడెను - తిమ్మాపురంలో

కొడుకు పుట్టెను - కొనకొండలో

పేరు పెట్టిరి - పితపురంలో

కొలువ జెసెను - కొడుమూరులో

॥కో॥

దొంగలు కొట్టిరి - ద్రోణాచలంలో

కాలమాయెను - కసాపురంలో

గుద్దిలి తెచ్చిరి - గుమ్మనూరులో

గంపలు దెచ్చిరి - గార్లదిన్నలో

గుంత దీసిరి - గుంతకల్లులో

॥కో॥

దాపురం చేసిరి - దవంత పురంలో

కూనీశ్చేసిరి - కుప్పగల్లులో

పెద్దలు గలిపిరి - పెద్దపాడులో

భజనలు చేసిరి - బాపన గేరిలో

॥కో॥

అవతల గేరిలో (కోలన్నపాట)

అవతల గేరిలో - అవతల గేరిలో

అతడున్నాడమ్మా - అతని జూడకపోతె

మనసుండదమ్మా! - మనసుండదమ్మా

॥అవ॥

గుండుమల్లెలు రా! - నన్నజాబులు రా!

గురువు మెడ నిండ - పూల దండలు రా!

పన్నెండు కింబాలు - పన్నెండు కింబాలు

అ పైన పడసాల - పడసాల నొకమూల

పడి యుండెనమ్మ! - పడి యుండెనమ్మ!

॥అవ॥

తెల్ల వారికొచ్చె - తెల్ల వారికొచ్చె

తొలి కోడి కూసె - నల్లన్ని నా సామి

లేసన్న పోరా! - లేసన్న పోరా!

॥అవ॥

జీవరాశి నెల్ల - జీవరాశి నెల్ల

దీవించునమ్మ! - కాపాడునమ్మ!

భక్తులు కొలిపేటి - భగవంతుడమ్మ!

॥అవ॥

భీరుడమ్మ నాగిరెడ్డి - శూరుడమ్మ నాగిరెడ్డి
 చుట్టు ముట్టు పల్లెల కెల్ల - పాలెగాడు నాగిరెడ్డి ||ధీ||
 కర్నూలు జిల్లాలోన - అలూరు మండలమందు
 గడేకల్లు పురములోన - భీమలింగని వరముచేత
 పుట్టినాడు నాగిరెడ్డి - పెరిగినాడు నాగిరెడ్డి ||ధీ||
 సంకలోన సారాయి సీస - చేతిలోన రివాల్వార
 పంచ కళ్యాణి ఎక్కెను రెడ్డి - బయల్లెల్లినాడు రెడ్డి ||ధీ||
 వీరసాధలందరికతడు - దేవుడమ్మ నాగిరెడ్డి
 పగవారి గుండెల్లోన - పక్కలోన బల్లెము రెడ్డి ||ధీ||
 పగవారి ఫిర్యాదు పైన - నర్కూరు జవాబువచ్చి
 సంకెళ్ళు వేసిరి రెడ్డికి - కచ్చేరి కెళ్ళెను రెడ్డి ||ధీ||
 సంకెళ్ళు వూడిపోయె - అశ్వర్యము చెందెను జడ్డి
 సాక్ష్యాలు లేవని జడ్డి - కొట్టివేసెను కేసులన్ని ||ధీ||
 ఎడేడు పల్లెలులోన - ఎదురులేని నాగిరెడ్డి
 కుడి మీసం దువ్వినాడు - ఘక్కున నవ్వినాడు ||ధీ||
 ఎదురుగ నిలబడి జడ్డికి - మొక్కెను నాగిరెడ్డి
 చేతులు జోడించి జడ్డి - నిలబడినాడు జడ్డి ||ధీ||
 బాల భానుడు పెరిగిన రీతి - నెలరాజు ఎదిగిన రీతి
 నాగిరెడ్డి పెరుగుచునుండె ఈరి వాడసంతస మొందె ||ధీ||
 నీళ్ళ బండి తెచ్చెను రెడ్డి - ఇంటి ముందు అపెను రెడ్డి
 నీళ్ళ కడవలు దింపెను రెడ్డి - బయటకు వచ్చెను రెడ్డి ||ధీ||
 పంచముని చూచెను రెడ్డి - ఏమని అడిగెను రెడ్డి
 నరియైన చెప్పలు తెస్తే - తొడిగన్న చూడు మావె ||ధీ||
 కాళ్ళకు తొడిగెను రెడ్డి - కీందకు వేసెను పంచముడు
 దాగియున్న శత్రువులంతా - నాగిరెడ్డిని చంపిరట ||ధీ||

ఏమంటి! ఏమంటి! (కోలన్న పాట)

ఏమంటి ఏమంటిరా!

నద్దురుడ నిన్ను

ఏమంటి ఏమంటిరా!

॥ ఏ ॥

ఏమంటి ఏమంటి -

ఏకశబ్దం చాసుడంటి

కాటి కొన్న నాటి కొన్న -

రాము పాటలు పాడుమంటి

లాలి పాటలు పాడుమంటి -

జోల పాటలు పాడుమంటి

॥ ఏ ॥

చిన మల్లప జీవుడుడంటు -

పెద్ద మల్లప ముసులోడంటు

వచ్చున్న పల్లకిలోన -

స్వామికి ముడుపులు తెత్తురంట

అయ్యకు ముడుపులు తెత్తురంట

ఏ ॥

పాడి మీద పైరు వుంటే -

మేటి దొంగలొస్తారంట

చావువేసుకవచ్చే దొంగని -

మోటనే పడ గొట్టు మంటి

॥ ఏ ॥

ధరణిలో మలిగేలి -

కొట్టాల పురమునందు

ఎయిగండ్ల సుంక్లమ్మ తల్లిని -

నల్లంగ క పాడుమంటి

॥ ఏ ॥

నీకు దండాము (కోలన్నపాట)

నీకు దండాము రామా! - నీకు దండాము

గొల్లని సిన్నమ్మ కొడుకు - సిన్ననేమల్లెశ కొడుకు

వాని పేరు చేబితేనంటు - ఉంగరాల జాటువాడు

చిన్న బొయి నన్ను జూచి - పండ్లు పట పట కొరికినాడు

॥నీ॥

పండ్లు పట పట కొరికి నాడు - బిరాబిరా పోయినాడు

బీగమిరగదన్నినాడు - పెట్టిలోటి దట్టికాయ

గడ్డకే మొతీసినాడు - కాశి మీద కాశి బోసి

ఏడు కాన లెల్ల బోసి - ఏడు కాసుల పైన

పీరగాసిపోసినాడు ॥నీ॥

మొవ్వంటి పిడిబాగు - మువ్వోకి దాచినాడు

ఇల్లు వాకిలి దాటితేనె - యిల్లాలు తుమ్మినాది

కడపమాను దాటితేనె - కన్న తల్లి తుమ్మినాది

అంగము దాటితేనె - అగ్గి పెంతు అడ్డ మొచ్చె

ఊరి వాకిలి దాటితేనె - ఊరి పిల్లి అడ్డ మొచ్చె

॥నీ॥

శకునాని కాలేదు - వెనక్కు తిరుగునాయన

కన్న తల్లి బతిమలాడె - పెండ్లాము వేడు కొనెను

ముందు వేసిన అడుగు - వెనుకకు తీసేది లేదు

ఎవనాలికూడు తిని - ఎన్నడైన చచ్చేదే

రామ రామ అనుచు అతడు - రంగంలోకి దూకినాడు

॥నీ॥

ముందు లఘువు వేసినాడు - మూడు వేలకు నరికినాడు

వెనుక లఘువు వేసినాడు - ఏడు వేలకు నరికినాడు

ముడ్డి లోని పిడి బాకు - పైకేమొ వేసినాడు

వచ్చేటి కత్తి కేమొ - శిరము అడ్డము వేసినాడు

రామ రామ అంటునే - ప్రాణాలు వదిలినాడు

॥నీ॥

చందమామ (కోలన్నపాట)

చందమామ - చందమామ - చందమామ	
దుక్కిచూడు - దున్నిచూడు - చందమామ	॥చ॥
దున్న తెద్దుల పేరు చూడు - చందమామ	
మానారు పాటి మీద చందమామ	
పత్తికొండ పేరు చూడు - చందమామ	॥చ॥
సక్కని ననుగొండ్ల నడుమ - చందమామ	
నేలతలమర్రి పురము - చందమామ	॥చ॥
చక్కలేర నేను బోతే - చందమామ	
చక్క వచ్చి చంపగొట్టె - చందమామ	
లేని దుఃఖము వెంట వచ్చె - చందమామ	॥చ॥
అవత లివతల యాపవనము - చందమామ	
నట్ట నడుమ నాసి జొన్న - చందమామ	॥చ॥
నాసి జొన్న మోదలోకి - చందమామ	
నాగుంబొము తల్లటిచ్చె - చందమామ	॥చ॥
అచ్చమైన నల్ల రాగిడి - చందమామ	
అదిగో చూడు పులిజాడ - చందమామ	
అది మేటి పులిజాడ - చందమామ	
కన్నె పడుమ కాలిజాడ - చందమామ	॥చ॥
తిప్ప తల మర్రి మోదల్లోకి - చందమామ	
తూరి తూరి వచ్చెనమ్మ - చందమామ	
తైరవకుంట బాటలోన - చందమామ	
పడుగుపందెం అడెనమ్మ - చందమామ	

నేను చిన్నదాన్నిరా! (కోలన్నపాట)

నేను చిన్నదాన్నిరా - నేయారు ఛోగందాన్నిరా	॥ నే॥
భామ నక్కనిదాన్నిరా - కస్తూరికాపదాన్నిరా	॥ నే॥
నేను చిన్నగుండినప్పుడు - రానిమాను చిన్నగుండె	॥ నే॥
రాగిమాను రచ్చకెక్కె - రాజు లేలేబిడ్డినైతిని	॥ నే॥
పిండి వడగలచీరగిట్టి - పిండిపిసుక నేనుబోతె	॥ నే॥
పిల్లవాని కన్నుబారి - పిండిసాగదేమిజేతు	॥ నే॥
సుక్కబొట్టుపెట్టుకొని - నున్నమడుగనేనుబోతె	॥ నే॥
వాడుమా సేమాపులాకు - సుక్కబొట్టునున్నమాయె	॥ నే॥
అడ్డబొట్టుపెట్టుకోని - అడ్డమడుగనేనుబోతె	॥ నే॥
వాడుపలికేపలుకులాకు - అడ్డబొట్టు అరిగిపోయె	॥ నే॥
అవులొచ్చే రేవులోన - అనుమానుబెట్టుకుంటే	॥ నే॥
వాడువచ్చేరాకటానికి - అనుమాను వాసుబోయె	॥ నే॥

పిల్లోడ (చప్పట్లపాట)

బాగున్నేమిరా! పిల్లోడ ! మోజున్నేమిరా!

ఇప్పుడుపోమ్మూటావురా! పిల్లోడ! పోశానేమిరా!

॥బా॥

జోలాపురం జోన్నకంకి - మద్దికెర్నసజ్జకంకి

రుద్రాక్షివనములోన - రుద్దిరుద్దిపెట్టెటప్పుడు

॥బా॥

పత్తికొండ పచ్చికొబ్బరి అదోని అచ్చుబెల్లం

బండకిందరోటికేసి - దంవిదంవిపెట్టెటప్పుడు

॥బా॥

పట్టిమంచాలమీద - రేపాదిండ్లపై న

వదహారుకంబాలనడుమ - జరిగి జరిగివచ్చేటప్పుడు

॥బా॥

మబ్బుటింట్టామంచంవేసి - మగనికంట్టోమట్టిజల్లి

మొండిగోడదుమికేటప్పుడు

॥బా॥

అత్త మామలుచూడకుండా అడపడుమ అడుగకుండా

నీలాటిరేవుకాడ - నీతొడవచ్చినపుడు

॥బా॥

రారు మా యింటికి (కోలన్నపాట)

రారు మా యింటికి - పొంటికి నిద్రరాదు మా కంటికి

వస్తనంటి వస్తననరా! - లేకుంటే లేదనరా!

రాతిరికి మాయమ్మ సాక్షిగ - నల్లులంటని బైట పండితె

॥రా॥

అకు లేని మాను కింద - మేకల్ మేపె అవిటివాడ

రాతిరికి మాయమ్మ సాక్షిగ - నల్లులంటని బైట పండితె

॥రా॥

గుండ్ల గుండ్లకు గుర్తులేల? - గురగ వేసుకు మొచ్చుఏల?

లచ్చలప్పకు లంజయేల? - అవిటి నానికి అశ్వమేల?

రాతిరికి మాయమ్మ సాక్షిగ - నల్లులంటని బైట పండితె

॥రా॥

అల్ల మంటె గుంట కింద - బెల్ల మంత వెలిమి తోడ

నీపు చల్ల నేను చల్ల - గొల్లు గొల్లున తెల్లవార

రాతిరికి మాయమ్మ సాక్షిగ - నల్లులంటని బైట పండితె

॥రా॥

కాకులుండే కనుమలోన - ఏకులుడక నేను బోతె

కాకి వచ్చి కిన్ను గుచ్చె - ఏకులన్ని వ్యర్థమాయె

రాతిరికి మాయమ్మ సాక్షిగ - నల్లులంటని బైట పండితె

॥రా॥

చిలుకలుండే వనములోన చిగురు కోయనేను బోతె

చిలువచ్చి చిరుమానె - చిలుక రైక పరమానె

రాతిరికి మాయమ్మ సాక్షిగ - నల్లులంటని బైట పండితె

॥రా॥

గంప మల్లయ (కోలన్న పాట)

గంప మల్లయ కొండలిడివి

గంప మల్లయ కొండలిడివి

గంపలో పిడి దబ్బలిడివి

రంకులాకేలేవి వస్తీవా?

ఓ! పంది రాజ! కేకలాకే పారి వస్తీవా?

॥గం॥

వన్నెండ్డూర్లు ఒక ప్రక్క

వన్నెండ్డూర్లు ఒక ప్రక్క

పంది రాజు రాజు వొక్క ప్రక్క

కారు పల్లు బాగ నూరితివా?

ఓ! పంది రాజ! కేకలాకే పారి వస్తీవా

॥గం॥

ఎఱ్ఱగుంట్ల వెలుకు తిని -

ఎఱ్ఱగుంట్ల వెలుకు తిని

ఏటి కాల్య సేపు తాగి

ఏటికే ఎదురీది పండితివా!

ఓ! పంది రాజ! కేకలాకే పారి వస్తీవా

॥గం॥

పుట్టింది తల్లి కడుపున

పుట్టింది తల్లి కడుపున

కట్టింది వీర కంకణం

వెనుక దిరుగుట మాట కాదంటివా

ఓ! పందిరాజ! కేకలాకే పారి వస్తీవా

॥గం॥

కుక్కలు కూత లెస్తే -

కుక్కలు కూత లేస్తే

సక్కలు యికి లిస్తే

పారిపోయ్యేది పరువు కాదంటివా?

హిరుషాన్ని బాటు కుంటివా!

ఓ! పంది రాజ! కేకలాకే పారి వస్తీవా

॥గం॥

గంగ పాట [కల్లము పాట]

ఎంత మోసమాయె గంగ! - ఏమాట తెలియకుండ

ఎంత మోసమాయె రామ! - ఏమాట తెలియకుండ

॥ఎ॥

అదివారం అనిమిరెడ్డి - సోమవారం వాన వచ్చె

మంగళవారం మాపిటాలికి - ఏరులు ఉప్పొంగి పారె

॥ఎ॥

ఈట కల్లు ఉప్పరపల్లి - ఈపులాకు పోయెనన్న

కత్తిమాల కమాను గేరి - కదలకుండ పోయెనన్న

॥ఎ॥

చొప్పుల కొట్టాల పల్లి - చెప్పకుండా పోయెనన్న

కూతుల నంచర్ల పల్లి - కూతలాకె పోయెనన్న

॥ఎ॥

పామిడి అద్దాల పేట - పట్ట పగలే పడి పోయెనన్న

ముంత మడుగు కొత్తి రాళ్ళ - మునిగి మునిగి పోయెనన్న

॥ఎ॥

తాడివ్రతి గోవిందరాయని - తరుముకోడు పోయెనన్న

గండ్లి కోట అనుభుంతరాయడు - గోడ యెక్కి చూచెనన్న

ఎ

గద్ది రాళ్ళ మద్దమ్మ తల్లి - గోడు గోడున ఏడ్చెనన్న

యలమకూరు యల్లమ్మ తల్లి - యాట మార్గం పోయెనన్న

॥ఎ॥

ఉ ఉ ఉ

గంప మల్లయ (కోలన్న పాట)

గంప మల్లయ కొండలిడివి

గంప మల్లయ కొండలిడివి

గంపలో పిడి దబ్బలిడివి

రంకులాకేలేవి వస్త్రీవా?

ఓ! పంది రాజ! కేకలాకే పారి వస్త్రీవా?

॥గం॥

పన్నెండూర్లు ఒక ప్రక్క

పన్నెండూర్లు ఒక ప్రక్క

పంది రాజు రాజు వొక్క ప్రక్క

కారు పల్లు బాగ నూరితివా?

ఓ! పంది రాజ! కేకలాకే పారి వస్త్రీవా

॥గం॥

ఎఱ్ఱగుంట్ల చెఱుకు తిని -

ఎఱ్ఱగుంట్ల చెఱుకు తిని

ఏటి కాల్య సేపు తాగి

ఏటికే ఎదురిది పండితివా!

ఓ! పంది రాజ! కేకలాకే పారి వస్త్రీవా

॥గం॥

పుట్టింది తల్లి కడుపున

పుట్టింది తల్లి కడుపున

కట్టింది వీర కంకణం

వెనుక దిరుగుట మాట కాదంటివా

ఓ! పందిరాజ! కేకలాకే పారి వస్త్రీవా

॥గం॥

కుక్కలు కూత లేస్తే -

కుక్కలు కూత లేస్తే

నక్కలు యికి లిస్తే

పారిపోయ్యేది పరువు కాదంటివా?

పొరుషాన్ని చాటు కుంటివా!

ఓ! పంది రాజ! కేకలాకే పారి వస్త్రీవా

॥గం॥

చిన్నోడ! నల్ల చిన్నోడ [కోలన్న పాట]

చిన్నోడ! నల్ల చిన్నోడ!

తందాన - త్రైనందాన

||వి||

చిన్నోడు మంచోడు -

చిన్నోడు మంచోడు.

చిలకట్ట మంచోడు -

చిలకధరణం పల్లి

మోపిడి ముస్తూరు -

మొదలు సేనస పల్లి

దన మీద కొత్తకోట -

డిగువున ప్యాపిలి

వజ్రాల కారుడు -

ఉడతలంగిడికాడ

||వి||

బళ్ళారి విరుపాక్షి -

అది రాయదుర్గమె బసవన్న కుంటలో

పక్కనే హెన్ పేట -

ఎనుగుల కుంటలో

ఎనుగులే మేయంగ -

ఒక్కడే దోలంగ

వంటి పూరాలంగ -

మరియొకడుతోలంగ

మల్లెపూరాలంగ

మరణమ్మ కుంటలో -

కుర్ర నాగేంద్రుడు

నూటోక్క కన్నుతో -

పాతుకొని యున్నాడు

||వి||

ఎలనాగతమ నిల్వ (కోలన్న పాట)

ఎలనాగతమ నిల్వ -

ఏమి వేయదువాని

పలుకే బంగారు మాయనే

॥ఎ॥

అమ్మా! వాడొచ్చె నెలలాయె

నెల లోనె కలలాయె -

కల లోనే కనుగొంటినే

ఓ! యమ్మా! పలుకే బంగారు మాయనే ॥ఎ॥

అమ్మా! ముట్టు నిలిచిపోయె -

మూడు నెలలాయె

ముందర గతి చెప్పావే!

ఓ! యమ్మా! పలుకే బంగారు మాయనే ॥ఎ॥

అమ్మా! బట్టల్ల పసుపాయె

బాలింత రూపాయె -

బాలున్ని కనుగొంటినే

ఓ! యమ్మా! పలుకే బంగారు మాయనే ॥ఎ॥

అమ్మా! బాలుడు పారాడె -

పేరు పెట్టక పోయె

ఓ! యమ్మా! ఏమని పిలుతునే

పలుకే బంగారు మాయనే ॥ఎ॥

ఉఉఉ

రాజా ముద్దులి గుమ్మా లలినా

రవిని కుచ్చల బొమ్మ

రవిని క్షుచ్చుల మీద బంగారు రవ్వతో

రాజా ముద్దుల గుమ్మా,

॥राजा॥

పంకటి పోయేదానా లలనా

వర్షకాయల గంపదానా

నీ వ్యక్తాయత్య గత్యమిద

వాలింది మనసు-రాజామృదులు గుమ్మా

॥२५॥

ಬಾಟಂಟೆ ಪೊಯೆದಾನಾ ಲಲನಾ

బాలెపండ్లు వీర దానా

నీ బాతెపండ్లు వీరమీద

వాలింది మను-రాజా ముద్దులిగుమ్మా

॥८५॥

దాపు కేసి పోయేదానా లలనా

దారాల జడలదాన

నీ ధారాల జడలమీద వాళిచే మనసు

రాజా ముద్దుల గుమ్మా

॥ राज्ञः ॥

మబ్బుటిండ్ల మంచమేసి లలనా

మొగడాని మోసపోతివా.

వాదేటి మొగుడమ్మ అలినా

జగమొండి కుర్రవాడు

రాజా ముద్దుల గుమ్మ

॥ राज्ञा ॥

అవురా! పొగాకా (కోలన్న పాట)

అవురా పొగాకా జాణ పొగాకా

ఎంగిల్ తమకా నీ కెంత దిమాకా

||అవు||

మార్లమడి కొల్లె - మళ్ళు జేసీరి

మలికేసిన్ వల్లొలె - మలక జల్లీరి

బొంది మడుగొల్లె - బోదుల్ పోసీరి

||అవు||

నానాపురమల్లె - నారనాటిరి

కోయిల్ కొండొల్లె - కలుపుతీసీరి

||అవు||

గుంతకల్లొలె - గుంటకబాసీరి

దేవవీబండొల్లె - ధెంతుల్ పట్టీరి

కాబాపురమొల్లె - కసిని గిల్లీరి

||అవు||

కోతికొండొల్లె - కోత కోసీరి

మండగిరొల్లె - మండికెసీరి

తిమ్మాపురమల్లె - తిరగవేసీరి

బంటుపల్లొల్లె - బండ్లకెత్తీరి

అదోని సంతల్లె - అమ్మకమాయేను

||అవు||

ఏమిజేతునే కోలన్న పాట

ఏమి జేతునే ఎరబొద్దాకా
గుటకలు మింగకాది గురిగాకా

॥ ఏమి ॥

వింకలుచేతువె బిర్రాకా

బుద్ధన్న చెప్పవె బొద్దాకా
గురికాకు తిని - గుంతలు పడితే

॥ ఏమి ॥

చెయ్యన్న పట్టవే - చెంచులాకా

॥ ఏమి ॥

పాటన్న పాడవె - పాయిలాకా

తాళం కొట్టవె - తంగిడాకా

మాటలు చెప్పవె - మామిడాకా

॥ ఏమి ॥

మద్దెలు కొట్టవె - మర్రెకా

వేపుడు చెయ్యవె - వేపాకా

బకొబ్బరి కొట్టవె - కొతిమిరాకా

॥ ఏ ॥

మతితప్పి పోవకె - మంతాకా

గొప్పలు చెప్పకె - గోంగూరాకా

కాడాయి పోవకె - బబ్బులాకా

॥ ఏమి ॥

ముప్పి ఎత్తకె - ములిగాకా

కాలుదువ్వకె - కానిగాకా

సోకులు చెయ్యకె - సుక్కాకా

॥ ఏమి ॥

పారిపోవకె - పాలాకా

మానంది తిరునాల (ఈయల పాట)

యాదాదికొక్కడినం - యాదాదికొక్కడినం

మానందితిరునాల - మందెల్లపోతారు

మరిది మానందిరెడ్డి - మనమెన్నడు పోదాము

మరిది మానందిరెడ్డి

||యా||

వద్దమ్మవద్దు - వదినవన్నమ్మతల్లి

నాపొందు వలదమ్మ - వదినవన్నమ్మతల్లి

తల్లివంటిదానవు - తగదమ్మనీకిది

||వ||

వసుజాకాసెప్పిలంత - మా నందితిరునాలకు

పారి పారిపోతారు - మరిది మానందితిరునాలకు

మనమెన్నడుపొదాము - మరిది మానంది రెడ్డి

||యా||

ముప్పైఎకరాలిస్త - మూడుకాండలెద్దులిస్త

నా పొందువిడువమ్మ - వదినవన్నమ్మతల్లి

||వ||

ముప్పైఎకరాలోద్దు - మూడు కాండలెద్దులొద్దు

నీ పొందు విడువను - మ్మరిదిమానందిరెడ్డి

||యా||

అరవైఎకరాలిస్త - అరుకాండలెద్దులిస్త

నా పొందువిడువను - వదినవన్నమ్మతల్లి

||వ||

అరవైఎకరాలోద్దు - అరుకాండలెద్దులొద్దు

నీ పొందువిడువను - మరిదిమానందిరెడ్డి

||యా||

నా తోనకాసులేదు - నీతోనకాసులేదు

నాతోనరూకులేదు - నీతోనరూకులేదు

వదినవన్నమ్మతల్లి - మనమెట్లపోతాము

వదినవన్నమ్మతల్లి - నాసొండువిడువమ్మ

వదినవన్నమ్మతల్లి

వేకుల్లోకడియలున్నాయ్ కాళ్ళల్లోమెట్లున్నాయ్
కుదువబెట్టిపోదాము - మరిదిమానందిరెడ్డి
తెగవమ్మిపోదాము - మరిదిమానందిరెడ్డి

!యా!

పరశ్రీపామువంటిది - అన్నభార్యఅమ్మవంటిది
కామానికికళ్ళలేవు - వదినవన్నమ్మతల్లి
నీ పొందుపాపమమ్మ - వదినవన్నమ్మతల్లి
మనిషిపుట్టుక - మచ్చగును
నీతి అంత - నాశమాను
నా పొందువిడువమ్మ - వదినవన్నమ్మతల్లి
శ్రీజాతికివెలుగుజాపు - వదినవన్నమ్మతల్లి

||ప||

ఉత్తోడె (కోలన్న పాట)

ఉత్తోడె వస్తాడు గంగి - ఉత్తోడె వస్తాడు గంగి
ఉపిన ఉగొద్దె గంగి - రేపిన రెయొద్దె గంగి ||ఉ||

అర్రూపాయల్ వేతిలోబడితె - అప్పినెలెయ్యాలి గంగి
అర్రూపాయల్ ఉన్నంతవరకు - అడగూర్చొ ఈడగూర్చొ
ఇంటిలోన నీవె గూర్చొ - చాపమీద నీవె గూర్చొ
అర్రూపాయల్ అయిపోయినాక-అదిగొ నీదారనాలెగంగి ||ఉ||

బళ్ళారి బాటలమీద - బళ్ళారి బాటలమీద
బయల్లెలిపోతాడె గంగి - అదిగదిగొ పోతాడె గంగి
పండ్ల నిమ్మ చెట్టుకింద - చందనాపు చెట్టుకింద
వండినాను వరికూడు - కాచినాను కందిపప్పు
కడుపునిండతినాలె గంగి - కాలమెచ్చగ పోవాలిగంగి ||ఉ||

కండగలిగి బతకాలె గంగి - కష్టాలు కల్పాలి గంగి
మగవాన్నీనమ్మకు గంగి - పగవాన్నినమ్మాలి గంగి ||ఉ||

రోషమెందుకు చెప్పవె గంగి - మీసమేలాతేల్చవె గంగి
శోకుజేసుకువుండాల్ గంగి - శోకమెందుకు చెప్పవె గంగి
మోస్ పేట చెరువులోన - రొయ్యలన్నవి చూడవె గంగి
రొయ్యమీసహన్నవాడు - వస్తాడెచూడు గంగి ||ఉ||

గాజులు (కోలన్న పాట)

అమె: గాజుగాజులనియేవు - బలేమోజుగా అమ్మేవు

గాజులబేరం చెప్ప - పిల్లోడ

మంచిగాజులు చూపర - చిన్నోడ

||గా||

అతడు; మంచిగాజులేమొ - సంఘిలోవున్నాయి

సంచిలోగాజులు - కొద్దిగా వున్నాయి

గుంటూరు - నెల్లూరు - చెజవాడగాజులు

రేటుపెట్టావంటే ఓ పిల్ల

నీకు మూటిప్పి చూపిస్త సోకెల్లా

||మం||

అ:- మూటల్లో గాజులు - పనికిరావచ్చాయి

ఈనాటి కోడల్లు - వేసేటిగాజులు

పాత గాజుల్లోన - నీడ కన్పించాలి

నచ్చిన గాజులెయ్ - పిల్లోడా

అడిగినంత యిస్తాను - కుర్రోడా

||గా||

అ:- ఏగాజులొచ్చినా - నచ్చలేదమ్మే

నచ్చిన గాజులు ఎక్కడం లేదమ్మే

కూర్చోవె కుదురుగ ఓ పిల్ల

నీకు వేసేను బంతిపోకెల్లా

||మం||

అ:- కూర్చో కూర్చోమని - కూర్చుండ బెట్టేవి

అద్దాల గాజులు - ఎక్కించ బోతావు

అబ్బబ్బ నావేయి - బొబ్బలెగిరి పోతుంది

లేత వేయినాది - పిల్లోడా

నలిపి ఎక్కించరా కుర్రోడా

అ:- లేతలేత అంటావు - లేచిపోతుంటావు

నీసెయ్యి కుడుములావుంది ఓ పిల్ల

అంతుపట్టలేదు ఓ పిల్ల

వొక్కింత సేపుండు - బుద్ధికెక్కుతుంది
 మధ్యకెక్కుతుంది - మరికొంత సేపుండు
 కదిలితే మెదిలితే - గాజుతెగుతుందమ్మె
 మధ్యకెక్కినదాన్ని - మానుకుంటావమ్మె
 ఉడుకుకాపుపెట్టు - పుండుఅవుతుందమ్మె
 సలికాలమొప్పింది - చితికిపోతుందమ్మె
 కదలొద్దుమెదలొద్దు - ఓ పిల్ల!
 తొడిగేను ఒకబంతి పోకెల్ల

॥మం॥

అ:- చెంబులు గిన్నెలు - అంట్లన్ని తోమాలి
 అంట్లన్ని తోమాలి - పనులన్ని చెయ్యాలి
 పనులన్ని చెయ్యాలి పిల్లోడ!
 పగులకుండా వుండాలి చిన్నోడ!

॥గా॥

అ:- పనులుచేస్తే గాజులు - పగిలిపోతే పిల్ల!
 విరిగిండ్లతోనీవు - విరసాముపెట్టేవు
 పొరుగిండ్లలోనీవు - పోట్లాడుకొనియేవు
 ఒట్టివోటు గాజులనుకుంటారు ఓ పిల్ల!
 ఈరోకం నన్ను తిడుతుంది ఓ పిల్ల!

॥మం॥

నారినారినారి (కోలన్న పాట)

నారినారినారిభామా! నారి సుందరాంగి!

నీనొసటవకుంకుమ నొదరుబొట్టు

బలెయన్నదిభామా!

॥నారి॥

ఎండపొద్దుకాడాభామా! నీళ్ళుకెళ్ళినావే

నీభుజావకడవ కిందికిదింపి

పేరుజెప్పభామా! నీపేరుజెప్పభామా

॥నారి॥

కురుచువేళ్ళదానా! భామా! వెండిమెట్లుదానా!

నీమెట్లుచూచి నాప్రాణమునిలువదు ఏమిజేతుభామా!

నేనేమిజేతుభామా!

॥నారి॥

జింకనడుమదానా భామా! గజ్జల్దాబుదానా!

నీదాబుచూచి నాప్రాణమునిలువదు

ఏమిజేతుభామా! నేనేమిజేతుభామా

॥నారి॥

చెండ్లుచెండ్లుచెండ్లభామా! గజానిమ్మపండ్ల

గజానిమ్మపండ్లభామా! మెడానిండదండ్ల

నీదండ్లుచూచి నాప్రాణమునిలువదు ఏమిజేతుభామా!

నేనేమిజేతుభామా

॥నారి॥

హంసనడకదానాభామా! కలువ కనులదానా;

నీనడకచూచి నా ప్రాణమునిలువదు

ఏమిజేతుభామా! నేనేమిజేతుభామా!

॥నారి॥

మామరా కొండాలరెడ్డి (కోలన్న పాట)

మామరా! కొండాల రెడ్డి - మామరా! కొండాల రెడ్డి
 మామిడి పువ్వుంటిదాన్ని - రచ్చ బండ కట్ట కింద
 పెద్ద లెడుట న్యాయమాడి - నన్ను దెచ్చి నావేమిరా! ||మామ||
 నాపవనముతోపులోన - నడివిరాని చారిలోన
 నన్ను దాచి నావేమిరా! - కొండాలరెడ్డి
 పాయమెవ్వరి పాలు జేతురా! ||మామ||

చీమ నెత్తురు పున్నాదాన్ని - మునిగి పుట్టుక పున్నదాన్ని
 ఆశ లెన్నోపున్న దాన్ని - కొండాలరెడ్డి
 నన్ను దాచిన ఫలితమేమిరా!
 వయసు యిట్లా మునిగి పోవాలా? ||మామ||

అదిగో అదిగో అనంతపురము - అదిగో అదిగో అనంతపురము
 అంచునా బెంకాయ వనము - ఎక్కనుండె పల్లె సీమ
 నన్ను దాచిన ఫలితమేమిరా! - కొండాలరెడ్డి
 పాయమెవ్వరి పాలు జేతురా! ||మామ||

ఉత్తరాన ఉర్వకొండ - ఉత్తరాన ఉర్వకొండ
 దక్షిణాన దేవన్నకొండ - పేరు గల్ల గుత్తికొండ
 చీకటి గుహము నందు - కొండాలరెడ్డి
 నన్ను దాచి పోతిభేమిరా!
 పాయమెవ్వరి పాలుజేతురా! ||మామ||

బండెక్కు మామ (కోలన్న పాట)

అత్త మామలు సంతకు పోయిరి

యిద్దరు పిల్లలు నిద్దర పోయిరి

ఎక్కుమామ బండెక్కు మామ!

॥అత్త॥

పుత్తూరు పూలబండి - చిత్తూరు చిలకల బండి

రేణిగుంట రేకులబండి - రాజంపేట రైలు బండి

ఎక్కుమామ బండెక్కు మామ!

॥అత్త॥

సచ్చిన బిడ్డను సంతన బెట్టి

బతికిన బిడ్డను వావిలో వేసి

ఎక్కిన బండిని దిగొద్దు మామ!

వెనుక ముందు సూడొద్దు మామ!

॥అత్త॥

ఎక్కుమామ బండెక్కుమామ!

కమ్మలమ్మి కల్లు కిస్త! - సీరలమ్మి చుట్టల కిస్త!

సోరులమ్మి సారాయ్ కిస్త! - రవికలమ్మి అడ్డు కిస్త!

తాగు మామ! - రెండు తన్ను మామ!

ఎక్కు మామ! బండెక్కు మామ!

॥అత్త॥

కట్టుకున్నడు కైలాసం పాయె

పెట్టుకున్నడు వేలం పాయె

ఉంచుకున్నడు ఉరికి పాయె

పక్కమన్నడు పట్నం పాయె

ఎక్కుమామ! బండెక్కుమామ!

॥అత్త॥

ఏమె మధ్యాహ్నమా! (కోలన్న పాట)

- దింతనన! హై! హై! దింతనన! హై! హై! హై!
 దింతనన! దింతనన! దింతనన! హై హై హై
 ఏమె మధ్యాహ్నమా! ఎండకాస్తున్నావు
 గుడు గుడు మధ్యాహ్నమా! గుమ్మలమ్మ పాలెమా! || ఏ ||
- అమె ; చల్లో చల్లోయని చల్లనమ్మ నేనుబోతె
 చల్లనమ్మ నియ్యడే - నన్ను బోనియ్యడే || ఏ ||
- అతడు: కళ్ళూ కాటుకదాన - ఎట్టాబోనిత్తునే
 వచ్చాచి బొట్టదాన - ఎట్టా బోనిత్తునే || ఏ ||
- అమె : పళ్ళో పళ్ళోయని పళ్ళనమ్మ నేను బోతె
 పళ్ళనమ్మ నియ్యడే - నన్ను బోనియ్యడే || ఏ ||
- అతడు: ఎట్టచీరచిన్నదాన - ఎట్టాబోనిత్తునే
 ఎట్టరయకచిన్నదాన - ఎట్టాబోనిత్తునే || ఏ ||
- అమె : పూలో పూలోయని - పూలనమ్మ నేను బోతె
 పూలనమ్మ నియ్యడే - నన్ను బోనియ్యడే || ఏ ||
- అతడు: చక్కాని చిన్నదాన - ఎట్టాబోనిత్తునే
 నడుము చిన్న గున్నదాన - ఎట్టాబోనిత్తునే || ఏ ||
- అమె ; మాయమ్మ అరిచేను - నన్ను పోనియ్యరా
 మాఅయ్య తిట్టేను - నన్ను పోనియ్యరా || ఏ ||
- అతడు; మీఅమ్మ నాకేమొ - అత్తాఅవుతుందిలే
 మీఅయ్యనాకేమొ - మామఅవుతాడులే
 నన్ను మనువాడకుంటే - నేనెట్టాబోనిత్తునే || ఏ ||
- అమె ; వదిమంది పెద్దలతో - మాట్లాడిపోవయ్య
 పెళ్ళివలిదిరికంద - మనువాడరావయ్య || ఏ ||
- అతడు; అదిఅంత పెద్దలపనిలే - వారేచూస్తారులే
 అంతవరకునాలోన - మాట్లాడాలిలే || ఏ ||

పోదామురావె (కోలన్న పాట)

పోదామురావెనర్పు - దేవనబండవుర్పు
 సీమెడనవుఁ డెగొల్పు - అమ్మ కుతింటెతెల్పు || పో ||

చిన్నదిచినతూరు - పెద్దది పెదతూరు
 రెండుకల్పిననోట - రాగాలస్తేషన్ కాడ || పో ||

ఉర్వకొండకాడ - ఉల్లిండమానుకాడ
 మంచిదిముత్యమాని - మాటిచ్చి కొంటినమ్మ || పో ||

ముత్యముజారిపాయె - రుణముతీరిసోయె
 మెల్లంగరాయెభామ - ఇట్లోవారుచూడకుం || పో ||

నీమొగుడుచూడకుండ - నాపవీరగట్టి
 రంగుల్ రవి! చుట్టి - పేటతిరుగుతుంటె
 కల్లుతాగుతుంట - కైమతినుకుంట || పో ||

బండిమీదసోకు - మంచంమీదపాట
 బాగుంటాడిభామ - మర్చిపోకుభామ || పో ||

చిన్నది చిప్పగిరి - పెద్దది మద్దికేర
 రెండుపూర్ల నడుమ - కొర్రగడ్డికోయబోతె
 గడ్డిపరకతగిలి - ముత్యముజారిపాయె || పో ||

పొద్దు పొడిచె [కల్లము పాట]

44

పొద్దు పొడిచె బారెడెక్కె - సందమామ	
కోమటెంకమ ప్యాడకొచ్చె - సందమామ	॥పొ॥
ఎద్దుదాన్ని ఎనకలబాడె - సందమామ	
ఎముక విరిగి ఊంటిదాయె - సందమామ	॥పొ॥
పోలిగ్గ - సలా పోలిగ్గ - పోలిగ్గ - సలా పోలిగ్గ	
మీద మీద మీరప చెట్టు - సందమామ	
వానలేక వాడిపాయె - సందమామ	॥పొ॥
మా వూరి రెడ్డి ఓడ్డ - సందమామ	
నిలువమానై నిలిచి పొయె - సందమామ	॥పొ॥
వత్తికొండ సంతలోన - సందమామ	
వట్ట పగులె జింక దొరికె - సందమామ	॥పొ॥
సింహవనము తోపులోన - సందమామ	
మల్లెపూల వాన గురిసె - సందమామ	॥పొ॥
పోలిగ్గ - సలాపోలిగ్గ - పోలిగ్గ - సలాపోలిగ్గ	
ఉత్తరాన ఉలువ చేమ - సందమామ	
నల్ల సింహము సమిలిమింగె - సందమామ	॥పొ॥
గుత్తికొండ కోటిలోన - సందమామ	
గరుడవక్త్ర రాజ్యమేలె - సందమామ	॥పొ॥
బళ్ళారి చెరువులోన - సందమామ	
బాసకట్టు బండి కెత్తిరి - సందమామ	॥పొ॥
అదోని అంగట్లో - సందమామ	
అరిటాకులు అల్లినారు - సందమామ	॥పొ॥
పోలిగ్గ - సలాపోలిగ్గ - పోలిగ్గ - సలాపోలిగ్గ	
గుడిమిరాళ్ళ పోలిమెర్ల - సందమామ	
గుత్తి ముత్యాల చెండు - సందమామ	॥పొ॥
మద్దికెర మద్దమ్మ - సందమామ	
దీని భావంతెలుపుమానె - సందమామ	॥పొ॥
మద్దికెర మద్దమ్మ - సందమామ	
సల్లంగ సూడాలంటు - సందమామ	॥పొ॥
అవుజున్న అరటి పండ్లు - సందమామ	
మద్దమ్మకు యిస్తమంట - సందమామ	
పోలిగ్గ - సలాపోలిగ్గ - పోలిగ్గ - సలాపోలిగ్గ	॥పొ॥

గడ్డి మోపు (కోల్పో పాట)

అతడు : గడ్డి గడ్డి అనియేవు - గడ్డి గడ్డి అనియేవు

గడ్డివ్యారంచెప్పు ఓ! పిల్ల!

నీ మోపు వ్యారం చెప్పు ఓ! పిల్ల!

గ||

అమె : ఏమి చెప్పెద గడ్డి - ఏమి చెప్పెద గడ్డి

ఎర్ర కోకల గడ్డి - మదనాపుజంజూరు

మామిడి పంజల గడ్డి - లంజనవరము జూడు కుర్రోడ!

అదిలాపవిప్పల గడ్డి - కుర్రోడ!

||ఎ||

అతడు : వరి వరి అనియేవు - వరి వరి అనియేవు

వరినాట మనియేవు - మడి పేరు చెప్పవే ఓ! పిల్ల!

నీ మొగుడెందుకు పొయ్యాడు ఓ! పిల్ల!

||గ||

అయె : అబ్బెబ్బె నా మొగుడు - అబ్బెబ్బె నా మొగుడు

మూడేండ్ల కందనే - చనిపోయె నా మొగుడు

చెడలేదు నా భూమి - గట్టిగా యున్నది

వట్టివీడయ్యింది - పాకంగదున్నరా కుర్రోడ!

నాకు పగలంగ కావాలి - ఎన్నోడ!

||ఎ||

అతడు : బిర బిర పోయ్యేను - బిర బిర పోయ్యేను

నగల నవరించేను - మెడితోకచేపట్టి

కర్రవేళ బట్టి - మోకాలులోతెంచి

నడుమనే బిగదన్ని - ఎండబడ వస్తానే ఓ! పిల్ల!

ఎపాగు తున్నదును ఓ! పిల్ల!

||గ||

రంగురాజుల చెంచయా! (కోలన్న పాట)

నీ కెంత పుణ్యలేదురో! రంగురాజుల చెంచయా!
 కలిసేటి విధము లేడురో! రంగురాజుల చెంచయా!
 కోడిపుంజు సంకలోన - కోలన్న కట్ట వేతిలోన
 కోడిపుంజు పాడుగాను - కొడుకు రంగయ్య పుట్టెరో
 రంగురాజుల చెంచయా!

॥నీ॥

కళ్యాణ ప్రాప్తిరాసెరో! రంగురాజుల చెంచయా!

॥నీ॥

చక్కనైన చిన్నదాన్ని - నీకు జూడ చిన్నదాన్ని
 విమ్మకాయ వన్నెదాన్ని - ప్రాయ మొచ్చిదంటనీవు
 పక్కలో పడిసాయెరో! - రంగురాజుల చెంచయా!
 కొడుకు రంగని చూడరో! - రంగురాజుల చెంచయా!

॥నీ॥

వా కంటె సక్కని దెవతిరో! - రంగురాజుల చెంచయా!
 గుళిగింజ ఎరుపు దాన్నిరో! - రంగురాజుల చెంచయా!
 కోడికూర చేసి పెడతా! - నాటు సారా తీసుకొస్త
 ఇంటి వద్దనే వుండరో! - రంగురాజుల చెంచయా!
 తిరిగేటి విధముమానురో! - రంగురాజుల చెంచయా!

॥నీ॥

గడ్డి మోపు (కోలవ్వు పాట)

అతడు : గడ్డి గడ్డి అనియేవు - గడ్డి గడ్డి అనియేవు
గడ్డిబ్యారంచెప్పు ఓ! పిల్ల!
నీ మోపు బ్యారం చెప్పు ఓ! పిల్ల!

గ||

అమె : ఏమి చెప్పెద గడ్డి - ఏమి చెప్పెద గడ్డి
ఎర్ర కోకల గడ్డి - మదనాపుజంజూరు
మామిడి పింజల గడ్డి - లంజనవరము జూడు కుర్రోడ!
అదిలాపవిప్పల గడ్డి - కుర్రోడ!

||ఎ||

అతడు : వరి వరి అనియేవు - వరి వరి అనియేవు
వరినాట మనియేవు - మడి పేరు చెప్పవే ఓ! పిల్ల!
నీ మొగుడెందుకు పొయ్యాడు ఓ! పిల్ల!

||గ||

అయె : అబ్బెబ్బె నా మొగుడు - అబ్బెబ్బె నా మొగుడు
మూడేండ్ల కందనే - చనిపోయె నా మొగుడు
చెడలేదు నా భూమి - గట్టిగా యున్నది
వట్టిబీడయ్యింది - పాకంగదున్న రా కుర్రోడ!
నాకు పగలంగ కావాలి - చిన్నోడ!

||ఎ||

అతడు : బిర బిర పోయ్యేను - బిర బిర పోయ్యేను
నగల నవరించేను - మెడితోకచేపట్టి
కర్రవేత బట్టి - మోకాలులోతెంచి
నడుమనే బిగదన్ని - ఎండబడ వస్తానే ఓ! పిల్ల!
ఎపాగు ఉన్నదును ఓ! పిల్ల!

||గ||

మి ; అబ్బెబ్బె కుర్రోడు! అబ్బెబ్బె కుర్రోడు!

తొలుత చెప్పలేద! - కుర్రోడు!

చూము కింద సేను - చుట్టేడు గుట్టలు

నల్లరేగటిలోన - ఎట్ట గట్టు భూమి

నదరైన నా భూమి - చెదిరి పోలేడు

లోతుగా ఉన్నరా! కుర్రోడు! - పాకంగ ఉన్నరా! ఎన్నోడ "ఎ"

తడు ; అబ్బెబ్బె వినదాన! - అబ్బెబ్బె వినదాన!

దున్ని దున్ని సేను - మన్నయ్య పొయ్యేను

పాలంటి పిల్లోన్ని - పాలు మారేను

సేయ్యంటి పిల్లోన్ని - నేలపాలయ్యేను

లోతెంత వున్నది చెప్పవే ఓ! పిల్ల!

దాని వివరాలు తెల్పవే ఓ! పిల్ల!

కోరుకుయిస్తేను - కోరుకు వేస్తాను

బదులు కుయిస్తేను - బదులు వేస్తాను

గుత్తకు యిస్తేను - గుత్తకు వేస్తాను

బాడుగకు అంటేను ఓ! పిల్ల!

బదులు డబ్బులులేవు ఓ! పిల్ల!

-గ||

మె ; ఓరోరి కుర్రోడు! - ఓరోరి కుర్రోడు!

మా వారు చూస్తేను - మా వారు చూస్తేను

నిజాన రాతి కాడ - నిజానన తంతారు

రైతు బండ్లకాడ - రెక్కలిరిగి కొట్టేరు

చెప్పింది చెయ్యర కుర్రోడు!

మారు మాట్లాడకర వెర్రోడు!

"ఎ"

చిక్కదీసి కొప్పగట్టి [చప్పట్ల పాట]

చిక్క దీసి కొప్ప గట్టి - తుమ్మదీలో
 సింగవరం బొట్టు పెట్టి - “
 కట్ట కడవ సేత బట్టి - ”
 మెట్ట బాయికి పొయినమ్మ - “
 బడబాడ దీగెనమ్మ - ”
 బుడ బుడ నింపెనమ్మ - “
 మాకాటపెట్టినది - ”
 అక్కడిక్కడ చూచినాది - ”
 ఎవరు లేరని తెలిసినాది - “
 కట్ట మీద నాగురయ్య - “
 పుట్ట చండులాడతాడె - “
 పుట్ట చండు లాడతాడె - “
 కడవన్న ఎత్తరాద - “
 కడవన్న ఎత్తెనమ్మ - “
 కడవ పేరు చెప్పమానె - “
 కడవ పేరు చెప్పమానె - “
 నా పేరు చెప్పమానె - “
 కడవ పేరు కట్ట కడవ - “
 నా పేరు చెప్పలమ్మ - “
 చిక్కదీసి కొప్పగట్టి - “
 సింగరము బొట్టు పెట్టి - “
 కట్ట కడవ సేత బట్టి - “
 మెట్ట పైకి ఎక్కెనమ్మ - “

వేగుచుక్క (చప్పట్ల పాఠ.)

వేగిచుక్కయింటికొచ్చి - వెన్నెల - వెన్నెల

తలుపుకట్టి రేపెనమ్మ

గదాధర్ రేస్టి నమ్మ

ముఖంమీద నీళ్ళుజల్లి ”

పక్కంటి పిన్నికాడ ”

పిల్లల్ని వప్పజెప్పి

పూరిగుడిసె తలుపువేసి ..

ದೊರಗಾರಿ ಮಂಗಳತೆಳ್ಳಿ

పశులయిల్లు కడిగినామ

అవుపాలు గేదెపాలు

కడవలకు పిండినాను

పిండీన పాలన్నీ

ದೊರಸಾನಿ ಕಿರ್ಯಬೊತ್ತೆ

పట్నా మంబాముపైన

మెత్తాని రేపుమీద

గాడనిద్ర పోతుండ్రు

నిద్రబింగ మౌతుందని

నిద్రనుండి లేపలేదు

పనులన్ని ముగిసినాక

పొముగట్టు కేగినాను

మాగానికి నీళ్ళువిడిచి

కలుపుమొక్కలేరవేసి

నందెవేళ దాటినాక

ఇంటిముఖము పట్టినాను

సేసిన పనులన్ని

దొరగారికి విన్నవిస్తే

ముప్పావు శేరుతోన

వరిమాకలు కొలిసిండు

వాటిలోన అధికంగా

విన్న విన్న రాజున్నయ్

పెదవిప్పి మాట్లాడక	..
వూరిగుడిసె రేగినాను	..
వంటిది పాలులేక	..
సొమ్మ సిల్లి పోయినాది	..
సిట్టిది కూడులేక	..
గురవిద్ర పోతుంది	..
కళ్ళల్లో నీరుగారె	..
కడుపులోన ఉంటులెగిసె	..
దొరగారి తోటకాడ	..
అకలితో మావెంత	..
అలమటించి పోతుంటా	..
సంటిదాన్ని పాటిచ్చి	..
సిటికెలోన గంజికాసి	..
సిట్టికి గంజిపోసి	..
మిగిలిన గంజినంత	..
గిన్నెలోన పోసినాను	..
పిల్లతోటి గంజితోటి	..
మామకాడ కెళ్ళివాను	..
గంజిగిన్నె నోటికెట్టి	..
ఓరగంట నన్ను జూస్తు	..
నవ్వుతుండె నామావ	..
నామనను పులకరించె	..
అంతలోన దొరగారు	..
మాకాడకు వచ్చింద్రు	..
నీయబ్బి సేసిన అప్పేమొ	..
తీరలేదు యింతవరకు	..
పీచిట్లగ నేస్త్రవంతె	..
అలితోన కులుకుతుంటే	..

అప్పేయ పెరిగిపొద్ది	..
జాగ్రత్తర బద్దాసు	..
అనిసెప్పి వెళ్ళిండు	..
కండ్లెరగ జేసిండు	..
నగంగంజి నోటిలోన	..
నగంగంజి నేలపైన	..
మావముఖము సిన్నబోయి	..
నేలకొరిగి పోయిండు	..
మావేటి రాతలమ్మ	..
ఇవియేటి బతుకులమ్మ	..
నీ వెన సెప్పవమ్మ	..
నల్లాని తల్లివమ్మ	..
కూడులేక గూడులేక	..
గోదాడె మాజాతికి	..
అదుకునే దెప్పరంట	..
ఇకనైన తెప్పవమ్మ	..
రెయినక పగలనక	..
ఎండనక వాననక	..
కష్టించి పండించిన	..
పుట్టికొంది దాన్యమంత	..
దొరగారి బంగ్లవేరె	..
పూటకింత గంజిలేని	..
వీరవారి బృందమంత	..
పూరిగుడి సెలగుంపువేరె	..

మాటలాడని మగనితో [వప్పట్ల పాట]

మాటలాడనిమగనితో - మాటలున్నమిఎట్లుజేతు
మాటలాడనిమగనిలో - సంసారమెట్లుజేతును ||మా||

అట్లగాదనియిట్లగాదని - చెప్పనన్న చెప్పడమ్మా !
దేవుడానేనేమిజేతురా - దయలేనిమగనితో ||మా||

కిక్కిరించెప్పలేనుకోని - కొర్రచేసుకుతానెబోయె
కట్లకట్లనాకురాదు - దేవుడానేనేమిజేతు
అట్లగాదనియిట్లగాదని - చెప్పనన్న చెప్పడమ్మా ! ||మా||

నన్నబియ్యంతెచ్చినాడు - కురయేమొతెచ్చినాడు
వండటానికినాకురాదు - దేవుడానేనేమిజేతు
అట్లకాదనియిట్లకాదని - చెప్పనన్న చెప్పడమ్మా ||మా||

ములగకర్రజేతబట్టి - జోన్నచేసుకుతానెబోయె
కోనేడిమాత్రంనాకురాదు - దేవుడానేనేమిజేతు
అట్లకాదనియిట్లకాదని - చెప్పనన్న చెప్పడమ్మా ||మా||

పసిడిబుట్టవేతబూని - పత్తిచేసుకుతానెబోయె
పత్తిఎరనాకురాదు - దేవుడానేనేమిజేతు
అట్లకాదనియిట్లకాదని - చెప్పనన్న చెప్పడమ్మా ||మా||

ఊరికి ఉత్తరన (చప్పట్ల పాట)

ఊరికి ఉత్తరాన - ఊరికి ఉత్తరాన
 ఉయ్యాలలోచ్చినావి - ఉయ్యాలలోచ్చినావి
 ఉరిలోదిగినావి - ఊరిలోదిగినావి
 కొడకండ్లు కన్నతల్లి - కొనరమ్మ ఉయ్యాల
 కూతుర్లు కన్నతల్లి - కొనరమ్మ ఉయ్యాల || ఊ ||
 ఏంబెట్టి కొందమమ్మ - వెండిడి ఉయ్యాల
 ఏమిచ్చి కొందుమమ్మ - పసిడిడి ఉయ్యాల || ఊ ||
 మన సుంచికొనరమ్మ - పసిడిడి ఉయ్యాల
 కొరలుబోసి కొనరమ్మ - వెండిడి ఉయ్యాల || ఊ ||
 నెయిబోసి కొనరమ్మ - నాణ్యంపు ఉయ్యాల
 మాడిచ్చి కొనరమ్మ - మేలైన ఉయ్యాల
 దనమిచ్చి కొనరమ్మ - దర్జాగ ఉయ్యాల || ఊ ||
 ఉయ్యాల ఊగేది - ఓ నాగకన్యక
 మొగుడెందు బోయెనమ్మ - ఓ నాగకన్యక
 మొగుడెందు బోయెనమ్మ - ముఖమెల్ల విన్నబోయె || ఊ ||
 అడోల్లు రాజ్యమంత - చూడొచ్చిపోయినాడు
 అడోల్లు రాజ్యమంత - చెండాడ బోయినాడు
 సంతోష మొందినాడె - కుసోనిసెప్పినాడె
 కూరలు కోయమానె - నిలబాడిచెప్పినాడె
 సీక్నేనతోడు మానె - ఇంట్లోని వున్నసామి
 ఇల్లాలి మాటవినవా! - అడోల్లు రాజ్యమెల్ల
 అడొల్లె వుండలంట - సంసారమంటెతీకు
 సులక నైపోయ్యెంట - నీన్నపోయ్యెంట || ఊ ||

దోరు పరమట (ఉయ్యాల పాట)

దోరు పరమట	ఉయ్యాలలో
దోడల్లమానమ్మ	"
మాపూరు పరమట	"
మర్రి వూడలమ్మ	"
మర్రివూడలతింద	"
పామల్ల పుట్టమ్మ	"
పామల్ల పుట్టలో	"
గుడ్డతే పుట్టింది	"
గుడ్డతే పెట్టింది	"
మేతాత బోయింది	"
మేతాత బోయింది	"
వశల సిల్లొడు	"
పరిపారి వచ్చెనె	"
పరిపారి వచ్చెనె	"
పుట్టనే చూశాడు	"
పుట్టనే చూశాడు	"
గుడ్డనే చూశాడు	"
పిసికేసినాడమ్మ	"
వేటిబొయిక నాగమ్మ	"
వే గంగవచ్చెనె	"
వే గంగవచ్చెనె	"
గుడ్డనే చూసింది	"
ఏ కాకిచూచెనో	"
ఏ పాపిచూచెనో	"
యాడవున్న గావి	"
కాటంది వస్తాను	"

నా కడుపు కాళంగ	ఉయ్యాల
వానికడుపు కాలాలి	"
నీకడుపు మండంగ	"
పాని కడుపు మండంలి	"
ఆట్నుంచి నాగమ్మ	"
దాకన్న పట్టింది	"
నడ మద్యపోయింది	"
నాగేంద్రు డెదురొచ్చె	"
యాటికి నాగమ్మ	"
వేగంగ వెళతావు	"
శుక్రిమాను ఈడల్లో	"
గుడ్డతే పెట్టింటి	"
మూతాడ బోయింటి	"
పశులపిల్లాడు	"
పిసికేసి పోయిండు	"
కాటంది వస్తాను	"
యాడాది కొకదినం	"
చంద్ర గ్రహణమహ్న	"
యాడాది కొకరినం	"
సూర్య గ్రహణమమ్మ	"
వాన్ని మింగేబడులు	"
నన్నన్న మింగమ్మ	"
అట్లవగ నాగేంద్రుడు	"
అదిరిన్న నాగమ్మ	"
వెనుదిరిగిపోయెనె	"

ఈ ఇంటి మగవాడు	లాలిగోలాలి
సేను కన్న పోడమ్మ	"
సేను కన్న పొమ్మంటె	"
అగ్గివంటి కోపమొచ్చె	"
అగ్గివంటి కోపమొచ్చె	"
నల్ల కంబడి భుజమేసె	"
పాలమరవ సేతబట్టె	"
పాలమరవ సేతబట్టె	"
బానకట్టి సేతబట్టె	"
బానకట్టి సేతబట్టె	"
కిరీకిర్ సెప్పులు కాళ్ళతోడిగే	"
కిరీకిర్ సెప్పులు కాళ్ళతోడిగే	"
ఇంటి వాసంవడిలినాడె	"
ఇంటి వాసంవడిలినాడె	"
సేనుబాట ఎక్కినాడె	"
సేనుబాట ఎక్కినాడె	"
సేనులోకి పోయినాడె	"
సేనులోకి పోయినాడె	"
నడి సెంట్లా చేరినాడె	"
నల్ల కంబడి పరిసినాడె	"
నల్ల కంబడి పరిసినాడె	"
పాలమరవ పెట్టినాడె	"
పాలమరవ పెట్టినాడె	"
బాన కట్టకింద బెట్టె	"
బాన కట్టకింద బెట్టె	"
కిరీకిర్ సెప్పెల్ విడిచినాడె	"
కిరీకిర్ సెప్పెల్ విడిచినాడె	"
ఐదు రాళ్ళుఎరితెచ్చె	"
ఐదు రాళ్ళుఎరితెచ్చె	"
కుంకు మేనున్నం పెట్టినాడె	"
సున్నం కుంకుమ్ పెట్టినాడె	"
పూజ యేమొవేసినాడె	"
పూజయేమొ చేసినాడె	"
పాలమరవ తీసినాడె	"
పాలమరవ తీసినాడె	"
పొలములోన జల్లినాడె	"
పొలములోన జల్లినాడె	"
ఇంటిముఖం పట్టినాడె	"

సరణు సీవయ (కోలన్న పాట)

సరణు సీవయ - కుంటనాయక

సరణు సీవయ - కుంటనాయక

సరణు శ్రీవరిపోద్యమ - తన

సరణు శ్రీవరిసోద్యమ

సరణు శ్రీవయగరుడవోబయ

పామి వెంకట నాయక - తన

దేవి యంకట నాయక

సరణు శరణ్యరే

॥సర॥

గజ్జలందున పాదములపై

గజ్జలందున పాదములపై

గజ్జలందున పాదములపై

గల్లుగల్లునమోగెను

జల్లుజల్లునరాలెను

॥వర॥

కంచు కలశం అడెను

గండు కోయిలపాడెను

జాంటుతుమ్మెద ఎగిరెను

॥సర॥

కలికి మానమున్నంగ - మొలికి ప్రాయమునాడు
దోసట్టా తలంబ్రాలు - పోసి పెండ్లాడరావె
తలుపూతీసి మాట్లాడు - ఓ! సత్యభామారో! ||క||

తలుపుతియ్యంగ వచ్చినావు - దోసట్టా తలంబ్రాలు
పోసి పెండ్లాడరాను - తలుపూ తియ్యంగరాను
పోపోరా! - కొంటి కృష్ణయ్య ||త||

ఐదు సీనిమ్మ పండ్లు - ఐదు నారింజ పండ్లు
ముతైదు వులు తెచ్చినారు దోసిళ్ళ పట్టినారు
తలుపూతియ్యంగరాద - సత్యభామారో ||క||

ఐదు సీనిమ్మ పండ్లువద్దు - ఐదునారింజ పండ్లువద్దు
తలుపుతియ్యంగరాదు - పోపోరా కొంటి కృష్ణయ్య ||త||
శేరు పప్పులు దెచ్చి - శేరూ బెల్లముదెచ్చి
దోసిళ్ళ పట్టినారు. - తలుపు తియ్యగరాద
సత్య భామారో! ||క||

శేరు పప్పులువద్దు - శేరూ బెల్లమువద్దు
తలుపు తియ్యనుపొరా! - కొంటి కృష్ణయ్య ||త||
ఐదు కొబ్బరిగిన్నెలో దెబ్బ - ఐదు ఉత్తిత్తులోదెబ్బ
దోసిళ్ళ పట్టినారు - తలుపూతియ్యగరాద
సత్యభామారో! ||క||

ఐదు కొబ్బరిగిన్నెలోద్దు - ఐదు ఉత్తిత్తులోద్దు
తలుపుతియ్యనుపొరా! - కొంటి కృష్ణయ్య
సల్ల అకులుతెస్త - సేరువక్కలుతెస్త
నీతో నేనేనువుంట - దాసానుదాసుదేత
తలుపు తియ్యగరాద - సత్యభామారో ||క||

నాతో నేవుంటానంటే - దాసానుదాసుడైతె
సంతాపంగ తలుపుతీస్త - ముద్దుకృష్ణయ్య!

గుల్లి కొప్పు (చప్పట్ల పాట)

గుల్లి కొప్పుకట్టుకూని - గుత్త కట్టనేనుబోతె
గుత్తై యంకట రెడ్డి గుల్లి కొప్పెగుత్తకడిగె
యమ్మ - గుల్లి కొప్పుగుత్తకడిగె

॥గు॥

కోరకొప్పు కట్టుకోని - కొర్ర కొయ్య నేనుబోతె
కొర్రనేను కోటిరెడ్డి - కొర్రకొప్పు గుత్తకడిగె
యమ్మ - కొర్రకొప్పు గుత్తకడిగె

॥గు॥

సుక్క బొట్టుపెట్టుకోని - సున్నమడుగ నేనుబోతె
యమ్మ - సున్నమడుగ నేనుబోతె
వాడు చూచేచూపులాకు - సుక్కబొట్టు చెడిపోయె
అడ్డ బొట్టు పెట్టుకోని - అడ్డమడుగ నేనుబోతె
యమ్మ అడ్డమడుగ నేనుబోతె

వాడు చూసేచూపులాకు - అడ్డబొట్టు చెడిపోయె
యమ్మ - అడ్డబొట్టు చెడిపోయె

॥గు॥

బెలగంటి కొండమీద - బెలగంటి కొండమీద
పొద్దుమునిగె ఏమిజేతు - యమ్మ
పొద్దుమునిగె ఏమిజేతు

॥గు॥

అయిదు పంపలోన - నరుకు కొరకునేన్నవోతె
నరుకులిన్నే సున్నికెట్టి - వోరుగుంట నన్నుజాచె
యమ్మ - వోరుగుంట నన్నుజాచె

॥గు॥

మీ యమ్మ (కొలన్న పాట)

అతడు : మీ యమ్మ - మాయమ్మ

మీ యమ్మ - మాయమ్మ

కల్లు తా గుకుంట - క్రేసు తీసు కుంట

సుద్దులాడు కుంట మాటలాడకుంట

ఇట్లా బళ్ళారి శేషయ్య రైలెక్కుదామె

ఓ ఎర్రాపిల్లా

॥మీ॥

ఎర్రబిల్లిని గూడి - ఎలివుగ్రముపోయె

కొండంత సంసారం - అంగమైపోయె

ఓ ఎర్రాపిల్లా!

అరోడు ఈరోడు - అరోడు ఈరోడు

పక్కన పదరోడు - అకుతోటలలోన

ఇట్లావడ్డగేరికిరావే! - ఓ! యర్రపిల్లా

ఎవూరువినదానా! ఏటుండివచ్చావుఓయర్రాపిల్లా! మీ

అమె : ఎదువోనయవల్లి - రెడ్డిబిడ్డనురో ఓవన్నె కాడ!

కన్నె పిల్లనురో! ఓ వన్నె కాడ

కళ్ళెర్రజెయ్యురో! కన్నెరి కంచెయ్యరో!

ఓ! కుర్రావాడా! నల్లనల్లటివాడా!

నమలడుపుటివాడా! కత్తిజల్పాల్వాడా

ఇట్లానిన్ను జూచి నామనసునిల్వదురో! ఓవెన్నె కాకామీ

అతడు : అగడ్త ఈగడ్త - పల్లరాగిడిగడ్త - తెల్ల గంజరగడ్త

ఇరు పొరులు పుట్టానె ఈవరునగడ్త! ఓ! ఎర్రాపిల్లా

ఏటిగడ్తవతల - ఎదుపుంజలమొచ్చు

పైన పన్నది గుడిసె - సిన్నంగా నానకురిసే

నీకురులుతడిసె - ఓ ఎర్రాపిల్లా

॥మీ॥

అమె : తడిసిన నాకురులు - తడిసినా నాకురులు

నీ మనసు దోచినా - నా కంతేచూలునురో

ఓ కుర్రావాడా! నీ పొందుకావాలి ఓదన్నె కాడా!

పుట్టింది [కోలన్న పాట]

పుట్టింది పరమాటదేశాన - పుట్టింది పరమాటదేశాన
తెచ్చిందే హనుమంతనపరిసి - పెరిగిందే బెల్దొణగ్రామమురా!
ఓ! భీమలింగ! ఎద్దుపేరునందిగాడన్న ఓ! భీమలింగ
దానిపేరు బీముగాడన్న

॥పు॥

శర్నూలు జిల్లాలోన - అయ్యారు తాలుకా నందు
బెల్దొణ గ్రామము ఉందన్న ఓ భీమలింగన!
మారాతి నాగప్పయింటిలో - ఎద్దులేమొ పెరుగుచువుండన్న
ఓ! భీమంగలింగ! ఎద్దులేమొ పెరుగుచువుండన్న

॥పు॥

ఎద్దులు తెచ్చినమూడు ఎండ్లకు - విద్యబుద్ధులు బాగనెర్పిరి
బుద్ధిజ్ఞానము బాగనెర్పిరి - చెప్పినట్లుగా వినుచునుండెన్న
ఓ! భీమలింగ! చెప్పినట్లుగా వినుచునుండెన్న

॥పు॥

చుట్టుముట్టు పల్లెలకేమొ - దండోరా వేయించినారన్న
ఓ! భీమలింగ! దండోరా వేయించినారన్న
జతకలు పంతాలు లేకనే - రెండు ఎద్దులు నలభై ఎనిమిది
ఎకరాలంతను - జొన్నయిత్తనం వేసినారన్న
ఓ! భీమలింగ! జొన్నయిత్తనం వేసినారన్న

॥పు॥

మారాతి శేషప్పగారలు - రాయల వినబీమప్పగారలు
రెండు ఎద్దులను తొలినారన్న ఓ! భీమలింగ
రెండు గొట్టులను పట్టినారన్న

ఈరమ్మ నర్సమ్మ లిద్దరు జొన్నయిత్తనం
వేసినారన్న ఓ! భీమలింగ - జొన్నయిత్తనం వేసినారన్న

॥పు॥

బారెడుపొద్దు మిగిలియుండగ - బీమలింగని
దలచినారన్న ఓ! భీమలింగ! నందిగాడిని నైగవేసినారన్న
సీపుకట్టిరి - చప్పరించిరి - హైహెనంది ఓ! నంది
వదవదబీమ! అంటూ - కేకలేసినారన్న

ఓ భీమలింగ! గుట్టుముసలెను - వాయువువలెను
రెండు ఎద్దులు పరుగుదీసన్న ఓ! భీమలింగ!

విత్తనమేసే ఈరమ్మ నర్సమ్మ వణికిపోయినన్న

చుట్టుముట్టు పల్లెలు ప్రజలు పూలమాలలు

నందికివేసిరి - పూలదండలు బీమునికేసిరి

బ్యాండుమాలము ఊదినారన్న ఓ! భీమలింగ

ఈరేగింపు సాగిపోయెన్న

॥పు॥

నలుగుకి (చప్పట్ల పాట)

నలుగుకి రావయ్య! నారిలోల
 నలుగుకి రావయ్య! నారిలోల
 వేగము రావయ్య! వేణుగోపాల
 వేగము రావయ్య! వేణుగోపాల

॥న॥

బంతి పువ్వులుతెచ్చి - బంతి పువ్వులుతెచ్చి
 పాద పూజలుసేయ - భద్రాద్రి నాస్వామి
 బంతండుకోవయ్య వేణుగోపాల

॥న॥

మల్లె పువ్వులుదెచ్చి - మల్లె పువ్వులుదెచ్చి
 మనసార కోరంగ - మామంచి మాస్వామి
 మనసందుకోవయ్య - వేణుగోపాల

॥న॥

చెండు పువ్వులుదెచ్చి - చెండు పువ్వులుదెచ్చి
 స్థిరముగ నినువేడ - శిష్యుల రూపుడా!
 చెడుగును చెండాడు - వేణుగోపాల

॥న॥

సన్నజాజులు దెచ్చి - సన్నజాజులు దెచ్చి
 శిరమొంఁచినినువేడి - తనివితీర నినుకోర
 చల్లంగా కాపాడు - వేణుగోపాల

॥న॥

జయ మంగళం

జయా జయమంగళం - రామా శుభమంగళం

జయా జయమంగళం - నిత్య శుభమంగళం || 22 ||

ఈశుడు సత్యయంట - పార్వతి సత్యయంట

పీరిసుతుడు బొజ్జ గణపతియంట

ఎడెడులోకాలు ఏలునంట

|| 22 ||

కొండలోనే బుట్టి - కొండలోనే పెరిగి

కొండపిండి చేసి - వంటలొండి

కొండలో వుండేటి - కోదండ రామునికి

|| 22 ||

వనములో నపుట్టి వనములోన పెరిగి

రామయ్యబంటువు - అనుమన్నకు

|| 22 ||

తండ్రి మాటనిలిపి - అడవికి వెళ్లి

అన్న వెంటవున్న లక్కన్నకు

|| 22 ||

పతియై దైవమని - సతులందరూతెలియ

సహనశీలి అయిన - సీతమ్మకు

|| 22 ||

తెల్లవారకముందె - ఇల్లలికి కలాపువల్లి

ముంగిటము గ్గులేసి - అనంరమొందేటి

|| 22 ||

అతిపలంరరకూ

